

democraat

POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66

TWEEDE CONGRES-DEMOCRAAT

JAN TERLOUW

DE D'66-STEMMER

Aan opiniepeilingen moet men geen absolute waarde toekennen, maar te verwaarlozen zijn ze evenmin. In het algemeen is er een trend uit af te lezen en verder hebben ze iets van de zichzelf vervullende profetie: het is een gunstiger soort publiciteit om de voorspelling te horen dat je partij vooruitgaat dan achteruit.

In de Nipo-enquête waarop de voorspellingen van de Rooie Haan zijn gebaseerd zou D'66 nu 10 Kamerzetels waard zijn, de Legendijk-enquête van de AVRO schat ons zelfs op 12. Uit die laatste enquête zijn echter meer gegevens over de standpunten van D'66-stemmers te halen die ik u niet wil onthouden.

Bij een opkomst van 83% zou 7,8% van de mensen D'66 stemmen, bij een hogere opkomst verandert dat percentage nauwelijks. In de afgelopen 4 maanden is onze partij bij 23% van de ondervraagden in achtung gestegen, bij 20% gedaald, bij 54% gelijk gebleven. Bij 15% van de VVD-stemmers stegen we, tweemaal zoveel VVD-ers kennen ons minder achtung toe dan weleer.

Vergeleken met vroeger zijn iets meer PvdA-stemmers van ons gaan houden. In de steekproef bevond zich niet één D'66-stemmer in wier (wiens) achtting de partij gedaald is (hartelijk dank). Er was ook niet één D'66-stemmer die denkt dat de aanhang van onze partij in de toekomst zal afnemen. Wel denkt 76% van hen dat we zullen groeien. Ter vergelijking: 21% van de VVD-stemmers denkt dat de partij van hun keuze kleiner zal worden.

Van onze kiezers heeft 14% veel vertrouwen in het kabinet, 65% enigermate, 21% geen vertrouwen. Driekwart van onze aanhang ziet dus minstens iets in de ploeg van Van Agt. Ik denk dat dit een bewijs is voor de genuanceerde denkwijze van hen die ons stemmen, van de afkeer voor het botweg veroordelen van alles wat de politieke tegenstander doet. Dit blijkt ook uit de enquêtevragen over de sympathie die men voor de politieke voormannen van de verschillende partijen heeft, waarbij D'66 aange-naam hoog scoort. Ik leid daar uit af dat de stijl waarmee wij politiek bedrijven bij de mensen (en niet alleen onze kiezers) over het algemeen in goede aarde valt.

Van de politici uit andere partijen scoort bij D'66-stemmers Aantjes het hoogst: 27% veel sympathie, 23% geen, 44% enigermate. Voor Den Uyl zijn die cijfers 15, 27 en 58%. Rietkerk komt er met 6, 26 en 30% niet best af, maar hij kampt nog met onbekendheid (38%), waar ik een jaar of wat geleden over mee wist te praten.

Aan de ondervraagden is ook voorgelegd hoe ze de volgende zes gebeurtenissen beoordelen: de gemeenteraadsverkiezingen, de Urenco-verwikkelingen, het WK-voetbal, Bestek '81, de ambtenarenstakingen en de ronde van Frankrijk.

Van hen vond 51% de bezuinigingsnota zeer belangrijk, slechts 8% vond hem niet zo belangrijk. De Tour de France werd door 8% van de ondervraagden zeer belangrijk geacht, 45% vond dit fietsfestijn niet van groot gewicht. Het 'volk' is niet zo dom als sommigen ons graag doen geloven.

Bij D'66-stemmers had de meest positieve indruk achtergelaten de Gemeenteraadsverkiezingen en de WK-voetbal (beide 32%). Het meest negatief bij onze stemmers kwam de ambtenarenstaking er uit (evenals bij VVD en CDA), gevolgd door Urenco.

De D'66-aanhang vond voor 58% dat de bezuinigingsnota van het meeste belang was voor de Nederlandse samenleving (PvdA: 48%, CDA: 61%, VVD: 66%). Tweede scoorde bij ons de gemeenteraadsverkiezingen (bij de anderen was dat Urenco).

doorlezen op pagina 2

NAJAARSCONGRES 1978

UITNODIGING

voor de 23ste Algemene Ledenvergadering van de Politieke Partij Democraten '66 op 4 en 5 november 1978, in het congrescentrum Het Turfschip, Chasséveld, te BREDA

Congresstukken

Na pagina 8 (in het hart van de Democraat) vindt u alle informatie over het congres, plus de congresstukken.

In Democraat nr. 6 van september 1978 vindt u op de pagina's 2, 3 en 4 de congres-agenda, congres-reglement en een wijziging van het HR inzake verkiezing van het dagelijks bestuur. Het Congresboek en eventuele nagekomen congresstukken liggen op de balie in Breda.

INHOUD

JAN TERLOUW	pag. 1
UIT DE FRAKTIE	pag. 2
HET D'66 HUIS	pag. 4
CONGRESSTUKKEN middenkatern	
ADVIESRAAD	pag. 9
D'66 JONGEREN	pag. 10
GRONDSLAGEN	pag. 12
REGIONIEUWS	pag. 14
S.W.B.	pag. 15

EUROPEES PROGRAMMA

Op deze en de volgende pagina's vindt U het leeuwendeel van de stukken voor het congres in Breda op 4 en 5 november a.s. Neemt U deze Democraat dus mee naar Breda. U kunt ook de hartpagina's er uitlichten. De agenda, het conceptcongresreglement en een voorstel tot wijziging van het huishoudelijk reglement vindt U vóór in het septembernummer (nummer 6).

NAJAARSCONGRES 1978

De vorige Democraat bevatte de uitnodiging voor de 23ste Algemene Ledenvergadering op 4 en 5 november 1978 in Breda. Gezien de vele belangrijke onderwerpen die de concept-agenda bevat, is het van groot belang dat veel leden dat congres bijwonen en aan de discussies en besluitvorming deelnemen.

In de vorige en deze Democraat zijn alle congresstukken opgenomen. Aanvullende stukken, vooral ingediende moties, amendementen en overzichten van kandidaten voor de te verkiezen functies, worden opgenomen in het Congresboek, dat aan de congresbalie wordt verstrekt.

Onderstaand verstrekken wij nog een aantal aanvullende mededelingen en herhalen wij een aantal belangrijke gegevens.

Congresagenda

Na overleg met de programma-commissie is besloten het agendapunt 17 (Aanvulling beleidsprogramma) te beperken. Het onderwerp "Ruimtelijke Ordening" komt te vervallen en zal op een volgend congres worden behandeld. Voor het mediabeleid wordt ook geen aanvulling op het beleidsprogramma voorgesteld, maar zal slechts de elders in deze Democraat vermelde motie (TCD 10) aan de orde worden gesteld. De noodzaak om over de aanvullingen van het beleidsprogramma voorafgaand aan plenaire behandeling in secties te beraadslagen is dan ook vervallen. Wel wordt nog overwogen om een of meer delen van het Europees programma op zaterdagmorgen in afzonderlijke secties te behandelen, opdat de behandeling in de Algemene Ledenvergadering kan worden bespoedigd. Nadere mededelingen hierover worden in het Congresboek opgenomen.

Bij het opstellen van de congresagenda had het hoofdbestuur de mogelijkheid ingebouwd om over de vertegenwoordiging op Algemene Ledenvergaderingen wijzigingen op het Huishoudelijk Reglement voor te stellen (agendapunt 12 c). Op het voorjaarscongres 1978 in Zwolle werd hierover een motie (M 29) ingediend. Het hoofdbestuur heeft toen toegezegd, het probleem van de besluitvorming nader te onderzoeken en hierop terug te komen op het najaarscongres.

Inmiddels heeft de door het Hoofdbestuur ingestelde adviescommissie "Besluitvorming binnen D'66" een zeer gedegen en uitvoerig rapport uitgebracht. Dit rapport en het hierin behandelde onderwerp vergt en verdient maar de mening van het hoofdbestuur een grondige behandeling in de gehele partij. Het zou dan ook van een onzorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming getuigen, wanneer reeds op dit congres hierover besluiten en reglements-aanpassingen zouden worden gevraagd. Het hoofdbestuur heeft dan ook besloten het volledige rapport aangevuld met een HB-voorstel voor de verdere behandeling te publiceren in de volgende Democraat en dit onderwerp op het voorjaarscongres 1979 aan de orde te stellen. De definitieve congresagenda die, behoudens eventueel nog op grond van Huishoudelijk Reglement art.16, lid 2 en 5 ingediende aanvullingen, in grote lijnen overeenstemt met de concept-agenda inclusief de hierboven genoemde wijzigingen, zal in het Congresboek worden gepubliceerd.

Moties en amendementen

In het congresreglement, dat als congresstuk ECD 2 in de vorige Democraat is gepubliceerd, zijn richtlijnen over indiening van moties en amendementen vermeld. Indieners wordt dringend verzocht rekening te houden met de volgende punten:

- De rapportagecommissie vergadert op donderdag 26 oktober a.s. vanaf 17.00 uur op het landelijk secretariaat over de ontvangen moties en amendementen.
- Overleg met de indieners zal zo veel mogelijk op deze avond telefonisch geschieden. Het is daarom gewenst, dat bij de indiening wordt aangegeven, wie als contactpersoon fungeert en waar betrokken op deze avond telefonisch te bereiken is.
- Moties en amendementen, goedgekeurd door een algemene regiovergadering, kunnen formeel ook tijdens de Algemene Ledenvergadering worden ingediend (HR art. 13). Het verdient echter de voorkeur, wanneer ook deze moties en amendementen tijdig, d.w.z. vóór 26 oktober 17.00 uur het secretariaat bereiken, opdat publicatie in het Congresboek mogelijk is.

Logies in Breda

Op verzoek van het hoofdbestuur heeft de afdeling Breda onderzocht welke logiesmogelijkheden er in Breda en omgeving zijn. In beperkte mate zijn er logiesmogelijkheden gevonden bij Bredase leden of hun relaties. Zij die hiervan gebruik willen maken, "voorzover de voorraad strekt", kunnen zich in verbinding stellen met:

J. van Heusden, Zwijnsbergenstraat 160 Breda, tel. 076-653086 of

J. Leevers, Heerdgang 3, Teteringen tel. 076-813552.

Leden die een hotelbed willen reserveren wordt verzocht dit zelf te doen. Onderstaand is een aantal mogelijkheden vermeld.

Hotel	Tel. 076-	Logies/ontbijt
MASTBOSCH Burg.Kerstenslaan 20	650050	f 65,-
NOVOTEL BREDA Dr.Batenburglaan 74	659220	f 83,-
EUROMOTEL BRABANT Heerbaan 4-6	149754	f 65,-
EUROMOTEL BREDA Roskam 20	222177	f 26,-
BOSCHHEK Dr. Schaepmanlaan 1	650150	f 25,-
HUIS DEN DEIJL Marellenweg 8	653616	--,-
DU LION D'OR Stationsweg 4-5	131183	f 25,-
BENELUX Valkenierslaan 57	651076	f 27,50
VAN HAM v. Coothplein 23	135229	f 25,-
DE GOUDEN LEEUW Korte Boschstraat 1	133183	f 22,50
HUIS VAN NEGOTIE	137677	f 17,50

Kinderopvang

Evenals op vorige D'66-congressen ligt het in de bedoeling ook in Breda aan congresbezoekers, die hun kinderen moeten of willen meenemen, de gelegenheid te bieden hun kroost toe te vertrouwen aan enkele mensen, die hen gezellig zullen bezighouden. Het is echter van groot belang te weten hoeveel kinderen en op welke dag hiervan gebruik maken. Daarom graag een telefoontje, bij voorkeur vóór dinsdag 31 oktober a.s., naar het landelijk secretariaat, opdat wij weten hoeveel accommodatie en begeleiding nodig is.

Toegang en stemrecht congres

Op het najaarscongres is uiteraard iedereen welkom, maar wij zijn wel genoodzaakt een toegangsprijs van f 15,- te vragen. Het hoofdbestuur heeft zich de afgelopen jaren op het standpunt gesteld, dat congressen kostendekkend moeten zijn. Dit streven is de laatste jaren ook bereikt, zodat wij ook dit keer de toegangsprijs tot f 15,- kunnen beperken. Voor dit bedrag heeft men op beide dagen toegang.

Om organisatorische redenen hebben wij besloten ook voor één van beide dagen deze prijs te vragen. Het toegangsbewijs geldt ook voor de tweede dag. Goed bewaren is dus noodzaak.

vervolg op pag. 11

Stemrecht hebben op de Algemene Ledenvergadering uiteraard alleen leden. Op de vorige congressen is bij de uitreiking van stemkaarten geen onderscheid gemaakt tussen leden, die hun contributie wel of niet hadden betaald. Volgens de Statuten en het Huishoudelijk Reglement hebben alleen

zij stemrecht, die aan hun verplichtingen hebben voldaan. Bovendien is bepaald, dat vóór 1 juli de contributie moet zijn betaald. Op dit

najaarscongres zien wij ons genoodzaakt deze regels strakker te gaan hanteren dan in het verleden.

Stemkaarten worden in principe alleen verstrekt aan leden, die hun lidmaatschapskaart 1978 tonen.

Leden die nog niet betaald hebben, wordt dringend aangeraden alsnog hun contributie over te maken. Getracht zal worden hen nog tijdig hun lidmaatschapskaart toe te zenden.

Leden die (nog) geen lidmaatschaps-

kaart 1978 hebben ontvangen, dienen hun betalingsbewijs (bank/giroafschrift) mee te brengen. Desnoods kan op het congres tegen kwitantie de contributie worden betaald. Help echter de congresorganisatie door tijdig te betalen en de lidmaatschapskaart 1978 mee te nemen!!!

Frans Rogier
Vice-voorzitter
Organisatie

CONGRESSTUK TCD 2

GESCHILLENCOMMISSIE

VOORSTEL TOT WIJZIGING VAN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT INZAKE DE GESCHILLENCOMMISSIE

D'66 kent volgens artikel 10 van de Statuten een aantal bijzondere organen, waaronder de vaste commissies. Een hiervan is de Geschillencommissie.

In het huidige Huishoudelijk Reglement zijn hieromtrent een aantal bepalingen opgenomen, die naar de mening van zowel het Hoofdbestuur als de Geschillencommissie enigszins gewijzigd moeten worden. De wijzigingen, die op het najaarscongres 1977 op deze artikelen werden goedgekeurd, hadden alleen betrekking op het beslissen in beroep bij niet toelating als lid en omvatten overigens slechts correcties op de vermelde tekst.

De huidige voorstellen beogen enerzijds een verbetering van de tekst om interpretatie-verschillen zo goed mogelijk uit te sluiten en anderzijds enkele aanvullingen om verantwoordelijkheden van verschillende partijorganen duidelijker af te bakenen. Onderstaand zijn de huidige tekst, zoals geldend sinds het najaarscongres 1977, de voorgestelde tekst en een toelichting op de voorstellen vermeld. Wanneer in een artikel geen wijzigingen worden voorgesteld is uiteraard geen voorgestelde tekst vermeld.

Huidige tekst:

Art.46

De geschillencommissie bestaat uit een voorzitter en negen leden die telkens voor de tijd van drie jaar worden gekozen.

Art.47

De voordracht van het hoofdbestuur conform art.40, derde lid, vermeldt telkens tenminste twee maal zoveel namen als er vacatures zijn te vervullen. Een groep van tenminste vijfentwintig leden van D'66 is bevoegd deze voordracht aan te vullen.

Art.48

De voorzitter van de commissie wordt gekozen door de ALV uit een voordracht van drie personen, op te maken door de commissie. (Overgangmaatregel: de eerste voorzitter van de commissie wordt gekozen uit een voordracht van drie personen op te maken door het hoofdbestuur.)

Voorgestelde wijzigingen:

Art.46

De geschillencommissie bestaat uit een voorzitter, tevens lid, en negen gewone leden.
Alle leden worden telkens voor de tijd van drie jaar gekozen.

Art.47

Inhoud ongewijzigd.

Art.48

De voorzitter van de commissie wordt gekozen door de ALV uit een voordracht van drie personen, op te maken door de commissie. De volgorde van de kandidaten op deze voordracht geeft de aanbeveling van de commissie weer.

Toelichting:

Art.46

De oorspronkelijke tekst was niet geheel duidelijk over de lidmaatschapsduur van de voorzitter. De nieuwe tekst geeft aan dat de voorzitter ook lid is en dientengevolge onder alle bepalingen t.a.v. de leden valt.

art. 48

De nieuwe tekst geeft duidelijk aan dat de volgorde op de voordracht niet willekeurig is, maar een aanbeveling inhoudt. De overgangsbepaling is niet meer nodig.

Art. 49

1. Ieder jaar treedt één derde van het aantal leden der commissie af, met dien verstande dat reeds aanhangige geschillen zoveel mogelijk worden afgehandeld door de leden die met de behandeling van de zaak een aanvang hebben gemaakt. (Overgangsmaatregel: nadat de commissie voor de eerste maal is samengesteld, stelt de commissie bij loting vast, welke leden in de eerstvolgende drie jaren zullen aftreden. De uitslag van de loting wordt ter kennis gebracht van het hoofdbestuur.)
2. Indien een kamer van de commissie tijdens de behandeling van een geschil anders wordt samengesteld, vindt een nieuwe behandeling plaats.
3. De leden van de commissie zijn éénmaal herkiesbaar.

Art. 50

1. De commissie voorziet in haar secretariaat in overleg met het hoofdbestuur. Zij heeft haar zetel ten kantore van het landelijk secretariaat.
2. De kosten van de commissie komen voor rekening van D'66, met dien verstande dat iedere partij in een geschil steeds zijn eigen kosten draagt.

Art. 51

- De geschillencommissie heeft tot taak:
- a. het beslechten van geschillen tussen:
 1. de leden van de partij enerzijds en partij-organen, ingesteld bij of krachtens de Statuten, dan wel bij of krachtens het Huishoudelijk Reglement anderzijds;
 2. partij-organen als bedoeld onder 1 onderling;
 3. partijfunctionarissen onderling.
 - b. het desgevraagd uitleggen van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement;
 - c. het beslissen in beroep bij roeyement;
 - d. het beslissen in beroep bij niet toelating als lid van de partij.

Art. 49

1. Ieder jaar treedt een derde van het aantal leden der commissie af, met dien verstande dat reeds aanhangige geschillen zoveel mogelijk worden afgehandeld door de leden die met de behandeling van de zaak een aanvang hebben gemaakt.
2. Wanneer door tussentijds aftreden niet vaststaat welke leden moeten aftreden, stelt de commissie bij loting vast, welke leden dat jaar zullen aftreden.
3. Indien een kamer van de commissie tijdens de behandeling van een geschil anders wordt samengesteld, vindt een nieuwe behandeling plaats.

Art. 50

1. Ongewijzigd.
2. De kosten van de commissie komen voor rekening van D'66, doch dienen vooraf door de penningmeester te worden goedgekeurd. Iedere partij in een geschil dient steeds zijn eigen kosten te dragen.

Art. 51

Inhoud ongewijzigd.

Art. 49

De bestaande tekst geeft slechts als overgangsmaatregel een oplossing bij een eerste samenstelling van de commissie. Dit probleem kan zich ook daarna voordoen als er leden tussentijds zijn afgetreden en nog geen der zittende leden drie jaar zitting heeft.

Het voorgestelde lid 2 geeft ook dan de oplossing van loting.

Het oorspronkelijke lid 3 is overbodig, omdat art.40 lid 2 reeds bepaalt dat leden van vaste commissies slechts éénmaal herkiesbaar zijn.

Art. 50

De oorspronkelijke tekst van lid 2 geeft aan dat alle kosten van de commissie, zonder enige beperking, voor rekening van de partij komen. Aan geen enkel partijorgaan is waar dan ook in dit Huishoudelijk Reglement een dergelijke vrijheid verstrekt, die de bevoegdheid van de penningmeester aantast. Het is dus alleszins redelijk vooraf overleg met de penningmeester te vereisen. Er is overigens reeds een regeling hierover tussen het Hoofdbestuur en de Geschillencommissie getroffen.

Art.52

1. De behandeling van de zaak vindt plaats door een uit de commissie samengestelde kamer, aan te wijzen door de voorzitter.
Als voorzitter van de kamer zal optreden het oudste lid.
2. Een kamer doet geen uitspraak dan nadat zij partijen in de gelegenheid heeft gesteld om gehoord te worden.
3. Een kamer bestaat uit:
 - a. drie leden voor geschillen als bedoeld in art.51 sub a;
 - b. vijf leden voor zaken als bedoeld in art.51 sub b, c en d.

Art.53

1. De voorzitter ziet erop toe, dat in een kamer geen leden zitting nemen die bij het aanhangige geschil persoonlijk betrokken zijn. Bij twijfel hierover beslist de voorzitter, waarbij de betrokken leden gehoord worden.
2. Ook door ieder der bij het geschil betrokken partijen kan tot uiterlijk drie dagen vóór de mondelinge behandeling schriftelijk of mondeling bezwaar worden gemaakt tegen een lid van de kamer dat bij het geschil of één van de partijen zodanig persoonlijk is betrokken, dat de onpartijdigheid gevaar loopt. Een zodanige persoonlijke betrokkenheid zal steeds worden aangenomen bij:
 - a. bloed- en aanverwantschap in de rechte lijn en in de zijlijn tot en met de vierde graad;
 - b. het bestaan van een dienstverband;
 - c. een beslissing in beroep als bedoeld in art.51 lid 3, waarbij een lid van de kamer reeds betrokken is geweest.
3. De beslissing omtrent wraking wordt door de betreffende kamer genomen bij gewone meerderheid van stemmen, binnen acht dagen nadat het bezwaar is ingediend.

Art.54

De voorzitter van de commissie is, alvorens een geschil formeel bij een kamer aanhangig te maken, steeds bevoegd te pogen de partijen te verzoenen.

Art.55

1. Een geschil bedoeld als in art.51 kan door belanghebbenden mondeling of schriftelijk bij de commissie aanhangig worden gemaakt.
2. De voorzitter van de kamer stelt de wijze van behandeling vast, met inachtneming van het bepaalde in art.60, en ziet erop toe dat partijen in een geschil gelijke kansen hebben om hun standpunten toe te lichten.

Art.52

1. De behandeling van de zaak vindt plaats door een uit de commissie samengestelde kamer, aan te wijzen door de voorzitter.
Als voorzitter van de kamer zal het lid optreden, dat het langst deel uitmaakt van de commissie.
2. Ongewijzigd.
3. Ongewijzigd.

Art.53

Inhoud ongewijzigd.

Art.54

Inhoud ongewijzigd.

Art.55

Inhoud ongewijzigd.

Art.52

Het oudste lid kan ook naar leeftijd worden beschouwd, terwijl het de bedoeling is het lid aan te wijzen dat het langst deel uitmaakt van de commissie.

Art. 56

De kamer doet uitspraak uiterlijk binnen drie maanden na de dag waarop een geschil ter kennis is gekomen van de voorzitter van de commissie, met dien verstande dat zij in zaken als bedoeld in art. 51, sub c en d, binnen één maand beslist.

Art. 57

De kamer beslist als goede mannen naar billijkheid en bij meerderheid van stemmen. Bij de beslissing wordt vermeld of deze met eenparigheid dan wel bij meerderheid van stemmen is genomen. Een beslissing kan slechts dan genomen worden, indien de kamer voltallig is. De beslissing der kamer wordt gegeven schriftelijk en gemotiveerd. Zij wordt onverwijld aan belanghebbenden meegedeeld. De leden der kamer die een van de meerderheid afwijkend standpunt innemen kunnen daarvan schriftelijk doen blijken. Een desbetreffend schrijven wordt als bijlage gevoegd bij de beslissing.

Art. 58

Iedere beslissing wordt aan de betrokken partijen per aangetekend schrijven meegedeeld. Bij beslissingen als bedoeld in art. 51 sub b, draagt het hoofdbestuur er zorg voor dat de beslissing aan de leden van D'66 ter kennis wordt gebracht. Het lid wiens roeyement wordt vernietigd kan verlangen dat van deze beslissing door de zorg van het hoofdbestuur mededeling wordt gedaan aan de leden van D'66.

Art. 59

Alle beslissingen hebben onmiddellijke rechtskracht. Beslissingen van de commissie in zaken als bedoeld in art. 51 sub a, zijn bindend voor de partijen in een geschil. Beslissingen in zaken als bedoeld in artikel 51 sub b, zijn bindend voor ieder die het aangaat, zolang de ALV niet anders beslist.

Art. 60

De commissie kan met inachtneming van dit reglement een reglement vaststellen tot nadere regeling van haar werkzaamheden, daaronder begrepen de door en voor haar in acht te nemen orde bij de behandeling van geschillen. Een daartoe strekkend besluit wordt genomen met meerderheid van stemmen. Dit reglement wordt meegedeeld aan het hoofdbestuur en door zijn tussenkomst ter kennis gebracht van de leden en de organen van de partij. De geschillencommissie heeft het recht de beslissing en omschrijving van de aan haar voorgelegde geschillen te publiceren in het landelijk partij-orgaan. De publicatie dient zo mogelijk, kort en zakelijk te zijn.

Art. 56

Inhoud ongewijzigd.

Art. 57

Inhoud ongewijzigd.

Art. 58

Inhoud ongewijzigd.

Art. 59

Alle beslissingen hebben onmiddellijke rechtskracht. Beslissingen in zaken als bedoeld in art. 51 sub a zijn bindend voor de partijen in een geschil. Beslissingen in zaken als bedoeld in art. 51 sub b zijn bindend voor ieder die het aangaat, zolang de ALV niet anders beslist, met dien verstande dat beslissingen inzake de artikelen met betrekking tot de geschillencommissie op de eerstvolgende ALV dienen te worden bekrachtigd.

Art. 60

Inhoud ongewijzigd.

Art. 59

Het uitleggen van Statuten en Huis-houdelijk Reglement is een taak van de Geschillencommissie (art. 51 sub b) die ook kan inhouden dat de commissie de artikelen m.b.t. zichzelf moet uitleggen. In dat geval wordt voorgesteld die uitleg van de commissie door de ALV te laten bekrachtigen.

CONGRESSTUK TCD 3

KANDIDAATSTELLING EN VERKIEZINGEN

Op het najaarscongres 1977 zijn diverse delen van het Huishoudelijk Reglement gewijzigd. Hierbij is toen bewust het gedeelte dat betrekking heeft op kandidaatstelling en kiesstelsels buiten beschouwing gebleven.

Inmiddels heeft het Instituut Sociaal Economisch Onderzoek (ISEO) een onderzoek ingesteld naar de methode, die bij de kandidaatstelling voor de Tweede Kamer is gehanteerd (bijlage C-HR) en heeft de Werkgroep Staatsrecht van de Stichting Wetenschappelijk Bureau, samen met een aantal externe deskundigen en het Hoofdbestuur, zich beraden over eventuele verbeteringen. Deze ingewikkelde materie is voor een politieke partij van wezenlijk belang om te verzekeren dat:

- a. de democratische rechten van de leden worden gewaarborgd
- b. een verantwoorde en evenwichtige keuze van kandidaten plaats vindt;
- c. de voorgeschreven procedures doelmatig en controleerbaar kunnen worden toegepast.

In deze toelichting zal getracht worden de hieraan verbonden problemen zo helder en duidelijk mogelijk te schetsen, zodat ook de op dit terrein onervaren leden zich een oordeel kunnen vormen over de voorgestelde wijzigingen.

Deze voorstellen vallen uiteen in vier, weliswaar met elkaar samenhangende, maar duidelijk te onderscheiden onderwerpen:

- a. de te volgen procedures en de verkiezingscommissies;
- b. de te gebruiken kiesstelsels;
- c. het uitbrengen van stemadviezen;
- d. de verkiezingen voor het Europese Parlement.

Procedures en verkiezingscommissies

De momenteel in de artikelen 97 t/m 137 vastgelegde bepalingen hebben betrekking op de kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen. De daarin vastgelegde procedures voldoen in het algemeen goed. Het systeem voorziet in meerdere verkiezingscommissies, die tot taak hebben op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure volgens de bepalingen van het Huishoudelijk Reglement te bewerkstelligen.

Per verkiezing worden deze commissies benoemd. De landelijke verkiezingscommissie heeft uitsluitend tot taak de verkiezingen voor Eerste en Tweede Kamer te regelen. Voor de verkiezingen van het Europese Parlement is nog niets geregeld. Voor de verkiezingen van Provinciale Staten, Gemeenteraden en openbare lichamen worden steeds afzonderlijke commissies benoemd. De ervaringen van 1978 hebben geleerd dat de provinciale en gemeentelijke verkiezingscommissies moeizaam zijn samen te stellen en bovendien de hulp nodig hebben van op dit gebied deskundigen.

Gezien de complexiteit van deze materie is het gewenst dat deze activiteiten van commissies gecoördineerd en ondersteund worden. Het is bijna onmogelijk deze taak door het Hoofdbestuur of de regiobesturen te laten vervullen. Bovendien zou dit een ongewenste beïnvloeding van deze commissies tot gevolg kunnen hebben.

Door de taak van de landelijke verkiezingscommissie uit te breiden met een overkoepelende taak t.a.v. de overige verkiezingscommissies kan in de ondersteunende taak worden voorzien. Gezien de complexiteit van de procedures verdient het bovendien aanbeveling een verkiezingscommissie niet voor één verkiezing te benoemen, maar een vastere bezetting na te streven, zodat de continuïteit beter gewaarborgd is. Daar de taken dan een min of meer permanent karakter krijgen die weliswaar niet gelijkmatig in de tijd zijn verdeeld, verdient het aanbeveling de landelijke verkiezingscommissie als een zgn. vaste commissie te gaan beschouwen, die door de Algemene Ledenvergadering wordt benoemd. Wel dient het Hoofdbestuur de mogelijkheid te krijgen tussentijdse vacatures aan te vullen wanneer een lid zichzelf kandidaat stelt voor een vertegenwoordigend lichaam.

In verband met het bovenstaande worden de volgende wijzigingen voorgesteld:

Huidige tekst:

Art. 39

D'66 kent drie soorten bijzondere organen, te weten vaste commissies, commissies ad hoc en werkgroepen.

Vaste commissies zijn:

- a. de rapportagecommissie
- b. de programmacommissie
- c. de geschillencommissie
- d. de financiële commissie

Art. 40

1. Een lid van D'66 kan slechts van één vaste commissie deel uitmaken.
2. Leden van een vaste commissie zijn slechts éénmaal als zodanig onmiddellijk herkiesbaar.
3. De ALV kiest op niet-bindende voordracht van het hoofdbestuur, voor zover niet anders bepaald, de leden van de vaste commissies.

Voorgestelde wijzigingen:

Art. 39

D'66 kent drie soorten bijzondere organen, te weten vaste commissies, commissies ad hoc en werkgroepen.

Vaste commissies zijn:

- a. de rapportagecommissie
- b. de programmacommissie
- c. de geschillencommissie
- d. de financiële commissie
- e. de landelijke verkiezingscommissie.

Art. 40

Ongewijzigd.

Art. 97

1. Het hoofdbestuur benoemt binnen drie maanden na verkiezingen voor de Tweede Kamer (en voor de eerste maal vóór 1 januari 1972) een landelijke verkiezingscommissie, die tot taak heeft op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure volgens de bepalingen van dit reglement te bewerkstelligen en zorg te dragen voor de indiening van de overeenkomstig dit reglement samengestelde kandidatenlijst op de wijze als door de Kieswet voorgeschreven.
2. De verkiezingscommissie bestaat uit tenminste drie leden. Het lidmaatschap van de verkiezingscommissie is onverenigbaar met het lidmaatschap van het hoofdbestuur. Leden van de verkiezingscommissie kunnen niet als kandidaat worden aangemeld.
3. Ieder lid van D'66 kan zich aanmelden of laten aanmelden als kandidaat door middel van een aangetekend schrijven te richten aan een door de verkiezingscommissie bekend te maken adres. Afschrift van deze aanmelding en van alle daarbij te verstrekken gegevens dient te worden verzonden aan het landelijk secretariaat.
4. Bij de aanmelding dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan.
 - a. De kandidaat dient gedurende tenminste zes maanden voorafgaande aan de aanmelding lid van D'66 te zijn geweest.
 - b. Ondertekening door de kandidaat van de vragenlijst conform art. 19 van de statuten.
 - c. Bereidverklaring een eventueel kamerlidmaatschap als een volledige dagtaak te zullen beschouwen, dat wil zeggen, in ieder geval de uitoefening van zijn beroep te zullen staken en bij verkiezing afstand te zullen doen van alle openbare ambten en partijfuncties.
 - d. Verstrekking van persoonlijke gegevens en van gegevens omtrent vorige en huidige partijfuncties.
 - e. Bereidverklaring om bij directe verkiezing ingevolge de Kieswet, dan wel binnen een half jaar bij opvolging van een direct gekozen, het kamerlidmaatschap te zullen aanvaarden en de garantie daartoe gezien de grondwettelijke eisen in staat te zijn.
 - f. Opgave van een of meer beleidsonderdelen, of departementen waarmee de kandidaat zich na eventuele verkiezing in het bijzonder wil belasten.
 - g. Opgave van het gebied, waarmee de kandidaat bij eventuele verkiezing in het bijzonder contact wil onderhouden en in verband daarmee opgave van de kieskringgroep waarin de kandidaat aan de verkiezingen wil deelnemen.

Art. 97

1. De landelijke verkiezingscommissie heeft tot taak op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure voor de verkiezingen van het Europese Parlement en de Tweede en Eerste Kamer der Staten Generaal volgens de bepalingen van dit reglement te bewerkstelligen.
2. Zij draagt tevens zorg voor de indiening van de overeenkomstig dit reglement samengestelde kandidatenlijsten op de wijze als door de Kieswet voorgeschreven.
3. De commissie is tevens belast met de ondersteuning van provinciale en plaatselijke verkiezingscommissies.

Art. 97a

1. De landelijke verkiezingscommissie bestaat uit tenminste vijf leden, die telkens voor de tijd van drie jaar worden gekozen.
2. Een lid van de landelijke verkiezingscommissie kan niet als kandidaat worden aangemeld. Zodra een lid zich kandidaat stelt treedt betrokkene onmiddellijk af als lid van de verkiezingscommissie en stelt het hoofdbestuur hiervan in kennis.
3. Het hoofdbestuur benoemt in een aldus ontstane vacature een ander lid en stelt de eerstvolgende Algemene Ledenvergadering voor deze benoeming te bekrachtigen.

Art. 97b

1. Ieder lid van D'66 kan zich aanmelden of laten aanmelden als kandidaat door middel van een aangetekend schrijven te richten aan een door de verkiezingscommissie bekend te maken adres. Afschrift van deze aanmelding en van alle daarbij te verstrekken gegevens dient te worden verzonden aan het landelijk secretariaat.
2. Bij de aanmelding dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan.
 - a. De kandidaat dient gedurende tenminste zes maanden voorafgaande aan de aanmelding lid van D'66 te zijn geweest.
 - b. Ondertekening door de kandidaat van de vragenlijst conform art. 19 van de statuten.
 - c. Bereidverklaring een eventueel kamerlidmaatschap als een volledige dagtaak te zullen beschouwen, dat wil zeggen, in ieder geval de uitoefening van zijn beroep te zullen staken en bij verkiezing afstand te zullen doen van alle openbare ambten en partijfuncties.
 - d. Verstrekking van persoonlijke gegevens en van gegevens omtrent vorige en huidige partijfuncties.
 - e. Bereidverklaring om bij directe verkiezing ingevolge de Kieswet, dan wel binnen een half jaar bij opvolging van een direct gekozen, het kamerlidmaatschap te zullen aanvaarden en de garantie daartoe gezien de grondwettelijke eisen in staat te zijn.
 - f. Opgave van een of meer beleidsonderdelen of departementen waarmee de kandidaat zich na eventuele verkiezing in het bijzonder wil belasten.
 - g. Opgave van het gebied, waarmee de kandidaat bij eventuele verkiezing in het bijzonder contact wil onderhouden en in verband daarmee opgave van de kieskringgroep waarin de kandidaat aan de verkiezingen wil deelnemen.

5. De aanmeldingstermijn opent onmiddellijk nadat door het hoofdbestuur aan de leden mededeling is gedaan van de benoeming van de verkiezingscommissie en deze commissie het aanmeldingsadres heeft bekend gemaakt.
De aanmeldingstermijn sluit zes maanden voor de dag van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de Kieswet. Indien voor deze sluitingsdag vanwege het zittende kabinet wordt aangekondigd dat vervroegde verkiezingen zullen plaatsvinden, sluit de termijn veertien dagen na de dag van deze aankondiging. De verkiezingscommissie doet aan alle leden mededeling van de datum en het uur van de sluiting.
6. De verkiezingscommissie doet van alle aanmeldingen met bijbehorende gegevens periodieke mededeling aan alle leden van D'66. Het hoofdbestuur doet van iedere aanmelding mededeling aan het bestuur van de betrokken werkgroepen en de betrokken regiobesturen. Een afschrift van het door de verkiezingscommissie bij te houden register van aanmeldingen ligt voortdurend ter inzage op het landelijk secretariaat.
7. De geldigheid van aanmeldingen wordt beoordeeld door de verkiezingscommissie, ingeval de aanmelding wordt aanvaard, wordt de betreffende kandidaat een ontvangstbevestiging gezonden. Indien de aanmelding niet geldig wordt geoordeeld, zendt de verkiezingscommissie hiervan bericht aan de kandidaat met opgave van redenen. De kandidaat kan van deze beslissing in beroep gaan bij de geschillencommissie binnen tien dagen na de datum van de beslissing.
3. De aanmeldingstermijn opent onmiddellijk nadat door het hoofdbestuur aan de leden mededeling hiervan is gedaan en de verkiezingscommissie het aanmeldingsadres heeft bekend gemaakt. Deze datum dient minstens een jaar voor de datum van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de Kieswet te liggen.
De aanmeldingstermijn sluit zes maanden voor de dag van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de Kieswet.
4. Wanneer door het zittende kabinet vervroegde verkiezingen worden uitgeschreven, dan wordt zonodig de aanmeldingstermijn met onmiddellijke ingang geopend. In dat geval sluit de aanmelding dertig dagen na deze aankondiging. De verkiezingscommissie doet aan alle leden mededeling van de datum en uur van de sluiting.
5. De verkiezingscommissie doet van alle aanmeldingen met bijbehorende gegevens mededeling aan alle leden van D'66. Een afschrift van het door de verkiezingscommissie bij te houden register van aanmeldingen ligt voortdurend ter inzage op het landelijk secretariaat.
6. De geldigheid van aanmeldingen wordt beoordeeld door de verkiezingscommissie. Ingeval de aanmelding wordt aanvaard, wordt de betreffende kandidaat een ontvangstbevestiging gezonden. Indien de aanmelding niet geldig wordt geoordeeld, zendt de verkiezingscommissie hiervan bericht aan de kandidaat met opgave van redenen. De kandidaat kan van deze beslissing in beroep gaan bij de geschillencommissie binnen tien dagen na de datum van de beslissing.

Art. 98, handelend over de voorverkiezingen, wordt gehandhaafd voor wat betreft de leden 1 t/m 6, 8 en 9.

Art. 98, leden 1 t/m 6 blijven ongewijzigd.

7. Op basis van de tijdig ingeleverde stembiljetten wordt per kieskringgroep een ranglijst van de kandidaten opgemaakt overeenkomstig de bepalingen van bijlage A of C van dit reglement.
7. Op basis van de tijdig ingeleverde stembiljetten wordt per kieskringgroep een ranglijst van de kandidaten opgemaakt overeenkomstig te bepalingen van bijlage A van dit reglement.
8. Blijft gehandhaafd
9. Blijft gehandhaafd
10. De ALV, welke het beleidsplan behandelt, kiest de lijstaanvoerder uit de kandidaten die zich daarvoor hebben aangemeld conform art. 98, lid 9. Deze verkiezing geschiedt door middel van de votometer op een wijze welke overeenkomt met de methode volgens bijlage A van dit reglement, aldus: na ijking op 100 wordt achtereenvolgens voor alle kandidaten, in alfabetische volgorde te beginnen met een door loting verkregen letter, gevraagd die knop in te drukken indien men deze kandidaat tot lijstaanvoerder gekozen wenst. Behaalt een kandidaat de absolute meerderheid, dan is deze gekozen. Zo niet, dan valt de helft - zo nodig naar beneden afgerond - van de kandidaten af, waarna opnieuw wordt gestemd, enz.
10. De ALV, welke het verkiezingsprogramma behandelt, kiest de lijstaanvoerder uit de kandidaten, die zich daarvoor hebben aangemeld conform art. 98, lid 9. Deze verkiezing geschiedt volgens bijlage D van dit reglement.

Art. 99, 100 en 101 blijven ongewijzigd, met dien verstande dat overal waar over aanhangers wordt gesproken deze term vervalt, omdat deze categorie niet meer bestaat (wijziging HR-najaarscongres 1977). In art. 99, lid 3 dient de methode volgens bijlage C te vervallen.

Art. 115 t/m 117, die betrekking hebben op de Eerste Kamer verkiezingen kunnen vervallen daar zij identiek zijn aan de art. 97 t/m 99.

Art. 118

De in te dienen kandidatenlijsten worden door de verkiezingscommissie opgesteld, en wel zodanig dat de verkiezingsuitslag voor D'66 zo gunstig mogelijk zal zijn en zoveel mogelijk in overeenstemming met de volgorde van de definitieve landelijke lijst. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de voor de Eerste Kamer verkiezing stemgerechtigde D'66 leden hun stem zo zullen uitbrengen, dat zoveel mogelijk door D'66 gestelde kandidaten in volgorde van de definitieve landelijke lijst worden verkozen.

Art. 123.

1. Het hoofdbestuur benoemt tijdig vóór de verkiezingen van provinciale staten voor iedere provincie een verkiezingscommissie die tot uitvoerende taak heeft op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure volgens de bepalingen van het huishoudelijk reglement te bewerkstelligen. De commissie kan zich laten assisteren door door haar aan te wijzen leden van D'66.

Art. 123

2. De regiobesturen benoemen tijdig vóór de verkiezingen voor gemeenteraad verkiezingscommissies belast met de taak als in het eerste lid omschreven, met dien verstande, dat voor gemeenten die binnen één afdeling van D'66 zijn gelegen kan worden volstaan met één commissie.

Art. 123, lid 3 en de art. 124 t/m 126 blijven ongewijzigd, m.d.v. dat art. 123, lid 1 wordt omgenummerd tot art. 123 b.

Art. 127

De termijn van aanmelding vangt aan één jaar vóór de dag van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de Kieswet en worden tenminste twee weken tevoren bekend gemaakt aan alle leden en aanhangers en voorts in de regionale, resp. lokale pers.

Art. 128 t/m 137 bis, worden niet gewijzigd.

Art. 138 t/m 142, betrekking hebbend op het politiek programma, blijven in dit voorstel buiten beschouwing.

Art. 118

De in te dienen kandidatenlijsten voor de Eerste Kamer verkiezingen worden door de verkiezingscommissie opgesteld, en wel zodanig dat de verkiezingsuitslag voor D'66 zo gunstig mogelijk zal zijn en zoveel mogelijk in overeenstemming met de volgorde van de definitieve landelijke lijst. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de voor de Eerste Kamer verkiezingen stemgerechtigde D'66 leden hun stem zo zullen uitbrengen, dat zoveel mogelijk door D'66 gestelde kandidaten in volgorde van de definitieve landelijke lijst worden verkozen.

Art. 123.

1. In overleg met de landelijke verkiezingscommissie en het betrokken regiobestuur benoemt het hoofdbestuur acht maanden voor de verkiezingen van de provinciale staten voor iedere provincie één provinciale verkiezingscommissie, die tot taak heeft op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure voor de verkiezingen van provinciale staten volgens de bepalingen van dit reglement te bewerkstelligen.
2. De provinciale verkiezingscommissie draagt tevens zorg voor de indiening van de overeenkomstig dit reglement samengestelde kandidatenlijsten op de wijze als door de Kieswet voorgeschreven. De commissie kan zich voor deze taak laten assisteren door een aantal door haar aan te wijzen D'66 leden.
3. De provinciale verkiezingscommissies volgen bij de uitvoering van hun taak de aanwijzingen van de landelijke verkiezingscommissie.
4. Een provinciale verkiezingscommissie bestaat uit ten minste drie leden, die geen deel uitmaken van het regio bestuur. Een lid van de provinciale verkiezingscommissie kan niet als kandidaat worden aangemeld.

Art. 123 a.

1. In overleg met de landelijke verkiezingscommissie benoemen de regiobesturen acht maanden voor de verkiezingen voor de gemeenteraden, plaatselijke verkiezingscommissies, die belast zijn met de overeenkomstige taken zoals omschreven in art. 123, lid 1 en 2. Voor gemeenten die binnen een afdeling of subregio zijn gelegen kan worden volstaan met een plaatselijke verkiezingscommissie.
2. De plaatselijke verkiezingscommissies volgen bij de uitvoering van hun taak de aanwijzingen van de landelijke verkiezingscommissie.
3. Een plaatselijke verkiezingscommissie bestaat uit ten minste drie leden, die geen deel uitmaken van het afdelings- of subregiobestuur. Een lid van de plaatselijke verkiezingscommissie kan niet als kandidaat worden aangemeld.

Art. 127

De termijn van aanmelding vangt aan acht maanden vóór de dag van indiening van de kandidatenlijsten ingevolge de Kieswet en worden tenminste twee weken tevoren bekend gemaakt aan alle leden en voorts in de regionale, resp. lokale pers.

Art. 143.

Bij vervroegde verkiezingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal of wanneer de politieke situatie het noodzakelijk maakt, zijn de bepalingen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat aan de genoemde termijn waar mogelijk de hand wordt gehouden.

Art. 144 en art. 145 blijven ongewijzigd.

Art. 143.

Dit artikel kan vervallen, daar art. 101 reeds deze mogelijkheid biedt.

KIESSTELSELS

In het HR zijn momenteel drie kiesstelsels vastgelegd, die kunnen worden gehanteerd voor de verkiezing van personen. Voor de samenstelling van kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen gelden momenteel de volgende methoden:

1. BIJLAGE A. Dit is de methode van de Enkelvoudige Overdraagbare Stem (EOS), ook wel genoemd systeem van de Bergh. Deze methode is indertijd in het reglement opgenomen omdat deze methode volgens vele deskundigen de meest eerlijke methode is. De kiezer kan namelijk meerdere kandidaten in volgorde van zijn voorkeur aangeven, zonder dat het aangeven van lagere voorkeuren ten nadele kan werken van de met een hogere voorkeuraangegeven kandidaat. Dit systeem wordt in diverse landen toegepast en vindt in Nederland toepassing bij de Universitaire verkiezingen. Het enige nadeel van het systeem is, dat het voor onervaren gebruikers vrij ingewikkeld is. Dientengevolge wordt het niet toegepast in die gevallen waar ook een eenvoudiger methode kan worden toegepast (Bijlage C). Door vereen-

voudiging van het geldende systeem, naar analogie van het model-kiesreglement van de Universitaire Kiesraad, kan aan de bezwaren tegemoet worden gekomen. In verband hiermede is een nieuwe bijlage A voor het HR ontworpen, die onderstaand wordt weergegeven. Om de hanteerbaarheid te verhogen is tevens een meer populaire handleiding met voorbeelden vervaardigd, die door verkiezingscommissies kan worden gebruikt.

2. BIJLAGE C. Deze methode kent aan de kandidaten in volgorde van voorkeur een stemwaarde toe, die sterk afloopt, t.w. 1, 1/2, 1/3, etc. Deze methode heeft belangrijke nadelen. Allereerst kan de kiezer door het aangeven van zijn lagere voorkeur zijn hogere voorkeur schaden. Een stem voor een lagere voorkeur is immers tegelijkertijd een stem tegen een hogere voorkeur. Bovendien is de onderlinge waardering van de opvolgende voorkeuren in hoge mate willekeurig. Andere reeksen geven totaal afwijkende uitslagen. Omdat een stem niet overdraagbaar is, hangt het resultaat sterk af van de wijze waarop groepen kie-

zers afspraken omtrent de invulling van de stembiljetten maken. Kortom dit systeem is zelfs met een aantal beperkte aanpassingen niet tot een aanvaardbaar systeem om te vormen. Dientengevolge wordt voorgesteld dit systeem af te schaffen en te vervangen door het vereenvoudigde EOS-systeem (bijlage A), waaraan deze bezwaren niet zijn verbonden.

3. BIJLAGE D. Dit systeem wordt gebruikt om een functionaris te kiezen. Wanneer geen kandidaat de absolute meerderheid behaalt, hetgeen veelvuldig het geval zal zijn wanneer er veel kandidaten zijn, is degene verkozen die de meeste geldig uitgebrachte stemmen heeft verworven. Dit kan bij zeer minime verschillen tot een vrij willekeurige keuze aanleiding geven. Wanneer bovendien minder dan 20% van de uitgebrachte stemmen wordt behaald dient herstemming plaats te vinden. De nadelen van dit systeem zijn evident maar kunnen worden opgevangen door ook bij het verkiezen van een functionaris het EOS-systeem te hangeren, dat bovendien bij een te verkiezen plaats vrij eenvoudig is. Dientengevolge wordt voorgesteld bijlage D te vervangen door onderstaande herziene bijlage D.

HUIDIGE TEKSTBIJLAGE A

Methode voor het verkiezen van personen ter vervulling van vacatures in een college (zoals het hoofdbestuur en vaste commissies) en ter vervulling van plaatsen op kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen.

Art. I. a. Alle stemgerechtigden ontvangen een lijst waarop alle kandidaten in alfabetische volgorde zijn vermeld, alsmede een stembiljet.

b. De stemgerechtigden stemmen door op het stembiljet tenminste één en ten hoogste een door het hoofdbestuur te bepalen aantal namen van kandidaten aan te geven in de volgorde van hun voorkeur.

c. De stembiljetten worden bij de stemcommissie ingeleverd en geteld.

Art. II. Indien de verkiezing het doen vervullen van vacatures in een college betreft, doet de stemcommissie de uitslag als volgt bepalen:

a. (toewijzing). Een geldig stembiljet (zie lid f) wordt in eerste instantie met een stemwaarde 1 toegewezen aan de daarop als eerste voorkeur aangegeven kandidaat.

VOORGESTELDE TEKSTBIJLAGE A

Methode voor het verkiezen van personen ter vervulling van vacatures in een bestuur of commissie en ter vervulling van plaatsen op kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen.

Artikel I.

a. Alle stemgerechtigden ontvangen een lijst, waarop alle kandidaten in alfabetische volgorde zijn vermeld, alsmede een stembiljet.

b. De stemgerechtigden stemmen door op het stembiljet tenminste één en ten hoogste een door het verantwoordelijke bestuur te bepalen aantal namen van kandidaten te noteren in volgorde van hun voorkeur.

c. De stembiljetten worden bij de stemcommissie ingeleverd en geteld.

Artikel II.

Indien de verkiezing het doen vervullen van vacatures in een college betreft, doet de stemcommissie de uitslag als volgt bepalen:

a. (toewijzing) Een geldig stembiljet (zie lid f) wordt in eerste instantie met een stemwaarde 100 toegewezen aan de daarop als eerste voorkeur aangegeven kandidaat.

b. (kiesdeler). Het stemwaardentotaal wordt gedeeld door het aantal nog te vervullen plaatsen plus één en de uitkomst wordt verhoogd met het naast hogere gehele getal. Dit laatste getal wordt de kiesdeler genoemd. Onder stemwaardentotaal wordt verstaan het totaal van de stemwaarden van de geldige stembiljetten, welke zijn toegewezen aan werkelijke kandidaten. Met werkelijke kandidaten wordt bedoeld de kandidaten ten aanzien van wie nog geen beslissing is genomen omtrent verkiezing of afwijzing.

c. (verkiezing). Indien tenminste één werkelijke kandidaat een stemwaardensom heeft verkregen die tenminste gelijk is aan de kiesdeler: de werkelijke kandidaat, die de hoogste stemwaardensom heeft verkregen is verkozen. Onder stemwaardensom wordt verstaan de som van de stemwaarden van de geldige stembiljetten, die zijn toegewezen aan één werkelijke kandidaat. Indien meerdere werkelijke kandidaten deze hoogste stemwaardensom hebben verkregen wordt op de wijze als bepaald in lid h beslist wie van hen is verkozen. De stemwaarden van de aan de verkozen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten worden verminderd op de wijze zoals bepaald in lid g. Elk van deze stembiljetten wordt vervolgens met de nieuwe stemwaarde toegewezen aan de daarop als eerstvolgende voorkeur aangegeven werkelijke kandidaat; geldige stembiljetten waarop voor geen werkelijke kandidaat meer een voorkeur is aangegeven zijn uitgeput en worden verder genegeerd.

Het bepalen van de uitslag wordt voortgezet op de wijze zoals bepaald in de leden b en volgende.

d. (afwijzing). Indien een werkelijke kandidaat geen stemwaardensom heeft verkregen, welke tenminste gelijk is aan de kiesdeler, is de werkelijke kandidaat, die de laagste stemwaardensom heeft verkregen afgewezen. Indien meerdere werkelijke kandidaten deze laagste stemwaardensom hebben verkregen, dan wordt op de wijze als bedoeld in lid i beslist wie van hen is afgewezen. Elk van de aan de afgewezen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten wordt vervolgens met ongewijzigde stemwaarde toegewezen aan de daarop als eerstvolgende voorkeur aangegeven werkelijke kandidaat; geldige stembiljetten waarop voor geen werkelijke kandidaat meer een voorkeur wordt aangegeven zijn uitgeput en worden verder genegeerd. Het bepalen van de uitslag wordt voortgezet als bepaald in de leden b en volgende.

e. (voltooiing) Het bepalen van de uitslag is voltooid als alle plaatsen zijn vervuld.

f. (geldigheid) Een stembiljet is geldig als het is

ingevuld conform art. I b. Indien op een stembiljet een niet-kandidaat is aangegeven, wordt het geacht deze informatie niet te bevatten. Als een kandidaat op één stembiljet meerdere malen is aangegeven, wordt daarvan slechts de hoogste voorkeur in aanmerking genomen. Indien op een stembiljet een voorkeur zodanig is aangegeven dat twijfel ontstaat ten aanzien van de daarmede door de betrokken kiesgerechtigde bedoelde kandidaat, worden deze voorkeur en alle daarop volgende voorkeuren voor zover aanwezig, van onwaarde geacht. In alle andere van het in artikel b bepaalde afwijkende gevallen, beslist de stemcommissie ten aanzien van de geldigheid.

b. (kiesdeler) De som der stemwaarden van alle geldige stembiljetten wordt gedeeld door één meer dan het aantal te vervullen plaatsen en de uitkomst wordt verhoogd tot het naast hogere gehele getal. Het aldus verkregen getal is kiesdeler.

c. (verkiezing) Indien het aantal werkelijke kandidaten gelijk is aan het aantal (nog) te vervullen plaatsen zijn alle werkelijke kandidaten verkozen. Indien het aantal werkelijke kandidaten groter is dan het aantal (nog) te vervullen plaatsen zijn die werkelijke kandidaten verkozen die een stemwaardensom hebben verkregen, welke tenminste gelijk is aan de kiesdeler. Werkelijke kandidaten zijn kandidaten ten aanzien van wie nog geen beslissing is genomen omtrent verkiezing of afwijzing.

Onder stemwaardensom wordt verstaan de som van de stemwaarden van de geldige stembiljetten, welke zijn toegewezen aan één werkelijke kandidaat.

De stemwaarden van de aan een verkozen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten worden verminderd op de wijze zoals bepaald in lid g. Elk van deze stembiljetten wordt vervolgens met de nieuwe stemwaarde toegewezen aan de daarop als eerstvolgende voorkeur aangegeven werkelijke kandidaat; geldige stembiljetten waarop voor geen werkelijke kandidaat meer een voorkeur is aangegeven zijn uitgeput en worden verder genegeerd.

Het bepalen van de uitslag wordt voortgezet op de wijze zoals bepaald in de leden c en volgende.

d. (afwijzing) Indien geen werkelijke kandidaat een stemwaardensom heeft verkregen, welke tenminste gelijk is aan de kiesdeler, is de werkelijke kandidaat, die de laagste stemwaardensom heeft verkregen, afgewezen. Indien meerdere werkelijke kandidaten deze laagste stemwaardensom hebben verkregen, dan wordt op de wijze als bedoeld in lid h beslist wie van hen is afgewezen. Elk van de aan de afgewezen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten wordt vervolgens met ongewijzigde stemwaarde toegewezen aan de daarop als eerstvolgende voorkeur aangegeven werkelijke kandidaat; geldige stembiljetten waarop voor geen werkelijke kandidaat meer een voorkeur wordt aangegeven zijn uitgeput en worden verder genegeerd. Het bepalen van de uitslag wordt voortgezet als bepaald in de leden b en volgende.

e. (voltooiing) Het bepalen van de uitslag is voltooid als alle plaatsen zijn vervuld.

f. (geldigheid) Een stembiljet is geldig als het is ingevuld conform art. I b. Indien op een stembiljet een niet-kandidaat is aangegeven, wordt het geacht deze informatie niet te bevatten. Als een kandidaat op één

stembiljet meerdere malen is aangegeven, wordt daarvan slechts de hoogste voorkeur in aanmerking genomen. Indien op een stembiljet een voorkeur zodanig is aangegeven dat twijfel ontstaat ten aanzien van de daarmede door de betrokken kiesgerechtigde bedoelde kandidaat, worden deze voorkeur en alle daarop volgende voorkeuren voor zover aanwezig, van onwaarde geacht. In alle andere van het in artikel b bepaalde afwijkende gevallen, beslist de stemcommissie ten aanzien van de geldigheid.

- g. (stemwaardeberekening) Na het verkiezen van een kandidaat worden de stemwaarden van de aan de verkozen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten verminderd door deze te vermenigvuldigen met een breuk waarvan de noemer wordt gevormd door de stemwaardensom van de verkozen kandidaat en de teller verkregen wordt door deze stemwaardensom te verminderen met de kiesdeler. Het aldus verkregen getal is de nieuwe stemwaarde.
- h. (gelijkheid bij verkiezing) Hebben tenminste twee werkelijke kandidaten eenzelfde hoogste stemwaardensom verkregen welke tenminste gelijk is aan de kiesdeler, dan is van hen verkozen de kandidaat die het hoogste aantal malen als eerste voorkeur is aangegeven. Zijn tenminste twee dezer kandidaten eenzelfde hoogste aantal malen als tweede voorkeur aangegeven, dan is van hen verkozen de kandidaat die het hoogste aantal malen als tweede voorkeur is aangegeven, op die stembiljetten, waarop geen dezer kandidaten als hogere voorkeur is aangegeven. Zijn tenminste twee der laatstbedoelde kandidaten eenzelfde hoogste aantal malen aldus als tweede voorkeur aangegeven, dan wordt op overeenkomstige wijze het aantal derde voorkeuren beschouwd, vervolgens zonodig het aantal vierde voorkeuren en zo voorts. Kan op deze wijze niet worden vastgesteld, welke kandidaat is verkozen, dan beslist het lot, welke van de na deze procedure daarvoor nog in aanmerking komende kandidaten is verkozen.
- i. (gelijkheid bij afwijzing) Hebben tenminste twee werkelijke kandidaten eenzelfde laagste stemwaardensom verkregen als bedoeld in lid d, dan is van hen afgewezen de kandidaat die het geringste aantal malen als tweede voorkeur is aangegeven op die geldige stembiljetten, waarop geen dezer kandidaten als hogere voorkeur is aangegeven. Zijn tenminste twee der laatstgenoemde kandidaten eenzelfde geringste aantal malen als tweede voorkeur aangegeven, dan wordt op overeenkomstige wijze het aantal derde voorkeuren beschouwd, vervolgens het aantal vierde malen en zo vervolgens. Kan op deze wijze niet worden vastgesteld welke kandidaat is afgewezen, dan beslist het lot, welke van de na deze procedure nog in aanmerking komende kandidaten is afgewezen.
- j. (nauwkeurigheid) Het hoofdbestuur bepaalt vóór iedere verkiezing de nauwkeurigheid waarmee het berekenen van de stemwaarden dient te geschieden.
- k. (loting) Het hoofdbestuur bepaalt vóór iedere verkiezing de wijze waarop, indien nodig, het lot dient te worden gehanteerd.
- g. (stemwaardenberekening) Na het verkiezen van een kandidaat worden de stemwaarden van de aan de verkozen kandidaat toegewezen geldige stembiljetten verminderd door deze te vermenigvuldigen met een breuk waarvan de noemer wordt gevormd door de stemwaardensom van de verkozen kandidaat en de teller wordt verkregen door deze stemwaardensom te verminderen met de kiesdeler. Het aldus verkregen getal waarvan het breukdeel werd verwaarloosd, is de nieuwe stemwaarde.
- h. (gelijkheid bij afwijzing) Hebben tenminste twee werkelijke kandidaten eenzelfde laagste stemwaardensom verkregen als bedoeld in lid d, dan is van hen afgewezen de kandidaat, die het geringste aantal malen als tweede voorkeur is aangegeven op die geldige stembiljetten, waarop geen dezer kandidaten als hogere voorkeur is aangegeven. Zijn tenminste twee der laatstgenoemde kandidaten eenzelfde geringste aantal malen als tweede voorkeur aangegeven, dan wordt op overeenkomstige wijze het aantal derde voorkeuren beschouwd, vervolgens het aantal vierde voorkeuren en zo vervolgens. Kan op deze wijze niet worden vastgesteld welke kandidaat is afgewezen, dan beslist het lot, welke van de na deze procedure nog in aanmerking komende kandidaten is afgewezen.

Art. III

Indien de verkiezing het doen vervullen van plaatsen op een kandidatenlijst betreft, doet de stemcommissie de uitslag als volgt bepalen.

- Ter bepaling van de kandidaat die de eerste plaats op de lijst zal vervullen, vindt artikel II toepassing, waarbij het aantal te vervullen plaatsen op 1 wordt gesteld.
- Alle op de stembiljetten aangegeven voorkeuren voor de overeenkomstig het eerste lid als eerste op de lijst verkozenen, worden bij de toepassing van de leden c t/m 3 van dit artikel genegeerd.
- Vervolgens ter bepaling van de kandidaat die de tweede plaats op de lijst zal vervullen, artikel II opnieuw van toepassing, waarbij het aantal te vervullen plaatsen opnieuw als één wordt beschouwd.

Artikel III

Indien de verkiezing het doen vervullen van plaatsen op een kandidatenlijst betreft, doet de stemcommissie de uitslag als volgt bepalen:

- Voorzover in het huishoudelijk reglement niet anders geregeld, vindt ter bepaling van de kandidaat, die de eerste plaats op de lijst zal vervullen, artikel II toepassing, waarbij het aantal te vervullen plaatsen op 1 wordt gesteld.
- Ter bepaling van de kandidaat, die de tweede plaats op de lijst zal vervullen, vindt artikel II zolang toepassing, uitgaande van een aantal te vervullen plaatsen gelijk aan twee, totdat een kandidaat is verkozen, die niet alreeds een plaats op de lijst vervult.

- d. Vervolgens vindt ter bepaling van de kandidaat die de derde plaats op de lijst zal vervullen, artikel II zolang toepassing, uitgaande van een aantal te vervullen plaatsen gelijk aan twee, totdat een kandidaat is verkozen, die niet alreeds een plaats op de lijst vervult.
- e. Vervolgens vindt ter bepaling van de kandidaten die de vierde en volgende plaatsen op de lijst zullen vervullen het voorgaande lid overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat het aantal te vervullen plaatsen, waarvan wordt uitgegaan, telkens met één wordt vermeerderd.
- c. Ter bepaling van de kandidaten, die de derde en volgende plaatsen op de lijst zullen vervullen, vindt, met inachtneming van het in de leden d en e bepaalde, het voorgaande lid overeenkomstige toepassing, met dien verstande, dat het aantal te vervullen plaatsen, waarvan wordt uitgegaan, telkens met één wordt vermeerderd.
- d. Het verantwoordelijke bestuur is bevoegd het aantal lijstplaatsen, dat overeenkomstig het voorgaande lid wordt vervuld, te doen beperken tot:
- tenminste 10, bij kandidatenlijsten voor verkiezingen voor de Tweede Kamer;
 - tenminste 5, bij overige kandidatenlijsten..
- e. Indien een in het voorgaande lid bedoelde beperking van toepassing is, wordt de volgorde der overige kandidaten van onder af gerekend bepaald door de volgorde van afwijzing bij het bepalen van de laagste lijstplaats overeenkomstig lid c. Zijn er bij het toekennen van deze laatste lijstplaats nog niet afgewezen kandidaten, dan wordt de onderlinge volgorde op de lijst van die kandidaten bepaald door hun stemwaarden-som. Deze kandidaten worden op de lijst geplaatst onmiddellijk na bedoelde laagste lijstplaats.

HUIDIGE TEKST BIJLAGE D.

De kandidaat die de absolute meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen heeft verworven is verkozen. Indien geen van de kandidaten de absolute meerderheid heeft verworven van de geldig uitgebrachte stemmen, is degene gekozen die de meeste van de geldig uitgebrachte stemmen heeft verworven, met dien verstande dat het percentage geldig op hem uitgebrachte stemmen niet minder dan twintig procent is en dat de termijn waarvoor hij gekozen is, is verstreken op de eerstvolgende bijeenkomst van het tot kiezen gerechtigd orgaan, tijdens dewelke nieuwe verkiezingen mogelijk zijn. Een lijst met kandidaten in volgorde volgens het op hen uitgebrachte aantal stemmen wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt.

N.B. In de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 97 t/m 143, zoals vermeld op pagina VII t/m X, is de mogelijkheid om bijlage C te gebruiken verwijderd.

VOORGESTELDE TEKST BIJLAGE D.

- a. Gestemd wordt door op het stembiljet één of meer kandidaten te noteren, in volgorde der voorkeur.
- b. Een stembiljet geldt in de eerste instantie als een stem voor de kandidaat van eerste voorkeur.
- c. Een kandidaat met meer dan de helft der geldige biljetten is gekozen.
- d. Indien geen kandidaat aan deze voorwaarde voldoet wordt de kandidaat met het geringste aantal biljetten afgewezen. Hebben tenminste twee kandidaten eenzelfde geringste aantal biljetten, dan wordt door loting bepaald welke kandidaat wordt afgewezen. Elk van de biljetten voor de afgewezen kandidaat wordt toegekend aan de erop genoemde kandidaat van eerstvolgende voorkeur, die nog niet is afgewezen. Biljetten waarop geen verdere voorkeur wordt genoemd zijn uitgeput. Een kandidaat met meer dan de helft der niet uitgeputte biljetten is gekozen.
- e. Indien geen kandidaat aan deze voorwaarde voldoet vinden de bepalingen volgens lid d achtereenvolgens zolang toepassing tot een kandidaat gekozen is.

Stemadviezen.

Reeds vele malen is in de Partij gesproken over de mogelijkheid bij interne kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen stemadviezen uit te brengen. Volgens het geldende HR kunnen leden met gebruikmaking van partijfaciliteiten (tegen betaling) persoonlijke adviezen verzenden aan kiesgerechtigden (art.98 lid 5 HR). De geschillencommissie heeft inmiddels uitgesproken, dat deze adviezen ook negatief kunnen zijn (zie Democraat 6/78, pag. 10).

In de afgelopen jaren is bovendien herhaaldelijk ter sprake geweest of het hoofdbestuur, een regiobestuur of een fractie stemadviezen mochten of zouden geven. De laatste tijd is van deze soort officiële adviezen afgezien. Wel hebben individuele HB, FB en fractieleiden persoonlijke adviezen uitgebracht. Hiertegen is geprotesteerd, doch deze protesten zijn bestreden met de stelling, dat ook deze leden een algemeen recht van ieder lid mochten uitoefenenen uitgaande van de noodzaak de kiesgerechtigden zoveel mogelijk informatie over de kandidaten te verstrekken bij de kandidaatstelling. De momenteel gebruikte vragenlijst beperkt zich in het algemeen tot feitelijke gegevens. Vervolmaking van de

ze lijst is mogelijk en kan een betere informatieverstrekking tot gevolg hebben. Deze informatie kan worden aangevuld (o.a. met mondelinge stemadviezen) op de zgn. presentatievergaderingen, die echter meestal door een relatief gering deel van de kiesgerechtigden wordt bijgewoond. Zeker nu het aantal leden zo sterk is gestegen is een dergelijke informatieverstrekking vrij summier en weinig adequaat. Wanneer wij de overige mogelijkheden inventariseren dank kunnen wij de volgende adviesmethoden onderscheiden:

Vervolg op pag. XIV

a. Aanbeveling door een bestuur:

In dit geval stelt het hoofdbestuur, het regio- of afdelingsbestuur uit de kandidatenlijst een aanbeveling samen en verstrekt deze aan de kiesgerechtigden.

b. Aanbeveling door de zittende fractie:

De aftredende fractie stelt uit de kandidatenlijst een soortgelijke aanbeveling samen.

c. Aanbeveling door een onafhankelijke commissie:

Een speciale aanbevelingscommissie benoemd door de betreffende ledenvergadering, stelt een aanbeveling op. Bovendien bestaat de mogelijkheid de betreffende ledenvergadering een aanbeveling aan alle stemgerechtigden te laten verstrekken. Deze oplossing, die in de richting van getrapte verkiezingen neigt is of landelijk en regionaal nauwelijks uitvoerbaar, tenzij op een van de bovengenoemde methode eerst een voorstel tot stand komt. In de Adviesraad was dit een mogelijkheid die een voorkeur van 27 aanwezigen had. Wel was de Adviesraad nagenoeg unaniem van mening, dat de betreffende ledenvergadering bij elke verkiezing ruimschoots tevoren moet beslissen of van een aanbeveling gebruik zal worden gemaakt.

Op grond van het bovenstaande verdient het geven van aanbevelingen mogelijk te maken, wanneer de betreffende ledenvergadering hiertoe beslist. Dientengevolge wordt voorgesteld in het HR het volgende nieuwe artikel op te nemen en voor de overige verkiezingen een overeenkomstige bepaling van toepassing te verklaren: Art 102.

1. De ALV kan besluiten bij de kandidaatstelling een aanbeveling te laten doen door een door de ALV afzonderlijk aan te wijzen commissie. Van deze commissie mogen geen kandidaten deel uit maken.

2. De ALV bepaalt in dit besluit tevens hoeveel kandidaten deze aanbeveling zal bevatten en geeft aan of deze aanbeveling een aanbevelen of een alfabetische volgorde vermeldt.

3. Het Hoofdbestuur doet in overleg met de zittende fractie hieromtrent een voorstel aan de ALV, die minstens een jaar voor de datum van indiening van de kandidatenlijst bijeenkomt.

Europese verkiezingen:

In het HR dienen alsnog aanvullende bepalingen voor de verkiezingen van het Europees Parlement te worden opgenomen, die grotendeels overeenstemmen met de geldende en te wijzigen bepalingen voor de kamerverkiezingen. De betreffende voorstellen hiertoe worden in het congresboek gepubliceerd.

S T A A T V A N B A T E N E N L A S T E N 1977

BATEN

	1977	1976	1975
Contributies	397.631	67.520	38.976
nagekomen contributies	475	1.438	-
schenken middels niet te betalen declaraties	67.168	34.010	-
giften, donaties, schenkingen, enz.	1.984	1.545	1.424
regeringssubsidie RTV	13.654	8.232	3.962
congresbijdragen	22.916	3.273	2.771
rente SWB	3.279	3.994	6.151
bank- en girorente	3.589	1.501	511
ontvangen vergoedingen voor beleidsprogramma's e.d.	8.599	1.402	-
ontvangen vergoedingen voor papier, enveloppes en kopieerwerk	6.359	-	-
opbrengsten Democraat	9.499	553	-
overige baten	856	2.797	3.435
TOTAAL BATEN	536.009	126.265	57.230
Nadelig resultaat 1977 resp. 1976	55.694	6.491	-
	591.703	132.756	57.230

LASTEN

	1977	1976	1975
kosten secretariaat	220.853	15.836	22.741
kosten financiële administratie	28.320	2.000	2.200
radio-, televisie- en overige propagand- en wervingskosten	52.868	8.730	2.114
Democraat	53.788	15.218	-
accountantskosten	15.080	5.000	4.900
kosten congressen	21.075	3.167	2.929
afdrachten aan afdelingen	22.360	1.942	5.000
bijdrage aan verkiezingsfonds	60.000	-	-
subsidie PSVI	2.509	-	-
hoofdbestuurkosten	6.791	468	-
declaraties welke aan de partij zijn geschonken	67.168	34.010	-
kosten VAR	2.614	-	-
afschrijving kantoorinrichting en -machines	3.403	1.126	300
subsidie SWB	32.000	23.000	16.000
kwijtschelding vordering uit 1971 en 1972	-	9.794	-
overige lasten	2.874	12.465	675
TOTAAL LASTEN	591.703	132.756	56.859
Voordelig resultaat 1975	-	-	371
	591.703	132.756	57.230

T C D 5

BALANS PER 31 DECEMBER 1977

ACTIVA

PASSIVA

	per 31-12 1977	per 31-12 1976	per 31-12 1975		per 31-12-1977	per 31-12-1976	per 31-12-1975
kantoorinrichting en -machines	10.038	4.730	900	Schulden en nog te betalen kosten			
Votometer	-	-	-	- crediteuren	46.619	12.066	12.925
voorraad brochures	P.M.	P.M.	P.M.	- vooruit ontvangen contributies	2.660	20.523	885
vorderingen				- vooruit ontvangen abonn.Democraat	100	-	-
- contributies 1977, resp. 1976, resp. 1975	8.222	1.438	2.238	- diverse nog te betalen kosten	42.589	23.000	14.662
- subsidie omroep	6.654	3.732	3.962	- nog te betalen belastingen	6.267	-	-
- overige vorderingen	14.149	5.346	15.392	afdracht aan afdelingen	1.536	3.200	5.000
- Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66	5.000	37.000	59.794	Verkiezingsfonds Vermogen	75.770	- 13.210	-
Geldmiddelen	152.996	70.545	34.889	per 31-12-1976, resp.1975, resp.1974	77.212	83.703	83.332
				Resultaat 1977, resp. 1976, resp. 1975	-55.694	- 6.491	371
				Vermogen per 31-12-1977, resp. 1976, resp.1975	21.518	77.212	83.703
	<u>197.059</u>	<u>122.791</u>	<u>177.175</u>		<u>197.059</u>	<u>122.791</u>	<u>117.175</u>

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 1977 van de Vereniging Politieke Partij Democraten '66, 's-Gravenhage, gecontroleerd.

Op grond van dit onderzoek zijn wij van oordeel, dat deze jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging op 31 december 1977 en van het resultaat over 1977.

In de jaarrekening zijn de jaarrekeningen van de - zelfstandig optredende - afdelingen niet begrepen.

Haarlem, 29 augustus 1978
Klynveld Kraayenhof & Co
accountants.

KORT VERSLAG OVER HET JAAR 1977
VAN DE PENNINGMEESTER

In herinnering moet worden teruggeroepen hoe de partij er op 1 januari 1977 voorstond.

Circa 1100 betalende leden. Een opdracht aan deze leden om 1666 leden te werven en 66000 handtekeningen. In februari 1977 was het resultaat daarvan op tafel en het besluit met Jan Terlouw als lijsttrekker de Tweede Kamerverkiezingen in te gaan. Dit eiste enorm veel improvisatie ook in financiële zin van alle hoofdbestuurleden. De meer dan gunstige uitslag van deze opdracht had ook een aantal neveneffecten op het secretariaat en de financiële administratie. Nauwelijks in staat de effecten van deze opdracht te verwerken. Veel im-

proviseren en een groot vertrouwenskrediet aan de individuele bestuursleden gepaard met een sterke motivatie is oorzaak geweest dat het tekort op de exploitatierekening tot een minimum kon worden beperkt. Het negatieve exploitatie resultaat over 1977 is hoofdzakelijk ontstaan doordat lasten door de partij zijn gedragen die feitelijk aan het verkiezingsfonds hadden moeten worden doorberekend. Dankzij de grote inzet en medewerking van onze administrateur kon in januari 1978 de Accountantscontrole door Klynveld Kraayenhof en Co. plaats vinden. Op 16 februari 1978 was het verslag over 1977 in concept gereed. Dit stelde ons in staat een goede aansluiting te krijgen op het boekjaar 1978 en een verantwoord financieel beleid te voeren.

Tot slot mag worden geconcludeerd dat het verkiezingsfonds 1000000 werkt. In het jaar 1977 werd door de leden een bedrag van f. 245000,- bijeengebracht. De extra kosten gemaakt voor de handtekeningenactie daarin begrepen.

Het resultaat op de korte termijn, 8 kamerzetels en een financieel gezonde partij is in hoge mate te danken geweest aan de sterke motivatie van de leden zelf.

Graag wil ik mijn bijzondere dank uitbrengen aan de leden van de Financiële Commissie. De contactrijke bijeenkomsten zijn een flinke steun in de rug geweest om een verantwoord financieel beleid te voeren.

Arnhem, 26 september 1978

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 1977
en op DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 1977

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

1. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale bedragen.
2. Kantoorinrichting en -machines, votometer
Opgenomen voor de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.
3. Voorraad brochures, enz.
Wordt P.M. opgenomen.
4. Vorderingen
Opgenomen voor de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbare posten.
5. Verkiezingsfonds
Betreft de in 1977 ontvangen bijdragen en dergelijke van derden en de bijdrage uit de partijkas onder aftrek van de ten laste van 1977 komende kosten.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN BATEN EN LASTEN

1. Baten
Als baten van een boekjaar worden verantwoord de op dat boekjaar betrekking hebbende ontvangsten, ook wanneer deze in een ander boekjaar worden ontvangen, met uitzondering van:
 - ontvangen giften, donaties en bijdragen
 - opbrengsten Democraat
 - opbrengsten verhuur votometer waarvoor het kasstelsel wordt gehanteerd.
2. Afschrijvingen
Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde op basis van 33 1/3 %, c.q. 20 %.
3. Overige lasten
Komen ten laste van het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

VERKIEZINGSFONDS POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66

RESULTATENOVERZICHT 1 JANUARI - 31 AUGUSTUS 1978

BATEN		LASTEN	
bijdragen, donaties, schenkingen	82.540,22	campagnesecretariaat	33.178,72
renten	- 59,20	instructie- en vergaderkosten	9.214,57
bijdrage uit partijkas	50.000,-	Provinciale Statenverkiezingen	103.075,61
verkoop materialen, per saldo	740,63	Gemeenteraadsverkiezingen	71.028,83
diverse baten	158,00	Europese Verkiezingen	2.081,10
		diversen	322,92
	<u>133.379,65</u>		
Saldo per 1 januari 1978	75.769,70		<u>218.901,75</u>
	<u>209.149,35</u>		
Nadelig saldo per 31 augustus 1978	9.752,40		
	<u>218.901,75</u>		<u>218.901,75</u>

T C D 10

HOOFDBESTUURSRESOLUTIE 1

"De Algemene Ledenvergadering van de politieke partij Democraten '66, op 4 en 5 november 1978 te Breda in vergadering bijeen,

gezien het door de Werkgroep Kunsten en Media van de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66 in de interimnota "Omroep in de Samenleving" uitgewerkte standpunt met betrekking tot o.m. de verschraving van het programmaanbod bij de omroep, ten gevolge van de onderlinge concurrentiestrijd bij het winnen van leden;

gezien het gegeven dat bij deze concurrentiestrijd de uiterlijke kwaliteit van programmabladen als oneigenlijke faktor een grote rol speelt en dus invloed heeft op de zendtijdverdeling (de omroepwet verworden tot omroepbladenwet);

gezien de in bovengenoemde nota gesignaleerde vercommercialisering binnen de omroeporganisaties;

gezien het feit dat particulieren nu winsten behalen uit de merchandising van uit de omroepbijdragen bekostigde programma's;

gezien de oververtegenwoordiging van "levensbeschouwelijk onverschillige" zielen in de verdeling van de zendtijd, en de opvallende "verlaging van het principiële soortelijk gewicht" van de overige, in opzet wél levensbeschouwelijke omroepcomponenten;

besluit,

in afwachting van het moment waarop de gehele mediaproblematiek opgenomen zal zijn in het beleidsprogramma van D'66, alle D'66-vertegenwoordigers in openbare lichamen te verzoeken als het standpunt van D'66 uit te dragen, dat:

1. het lidmaatschap van een omroeporganisatie totaal ontkoppeld dient te worden van het abonnement op een door die organisatie geproduceerd omroepblad;
2. de commerciële invloed op de programma's ten sterkste teruggedrongen dient te worden, terwijl mogelijke opbrengsten uit merchandising etc., naar aanleiding van programma's behaald, ten goede dienen te komen aan de financiering van een goed programmabeleid;

en gaat over tot de orde van de dag.

T C D 4

VERSLAG VAN DE FINANCIËLE
COMMISSIE OVER DE PERIODE
NAJAAR 1977 - NAJAAR 1978

De Financiële Commissie heeft als taak de Algemene Ledenvergadering advies uit te brengen over de goedkeuring en vaststelling van de begroting en jaarstukken. Bovendien is de

- Financiële Commissie belast met het bewaken van de liquiditeit en solvabiliteit van de partij. Deze bewaking komt tot uiting door dat voor uitgaven boven een bepaald bedrag (f. 500,-) toestemming van de Financiële Commissie is vereist.
- De Financiële Commissie bestond de afgelopen periode uit drie leden, te weten Hessel van Dijk, Rick ten Have en Stephen Tattersall.
- Tot op heden (25-9-1978) heeft de Financiële Commissie sedert het vorige najaarscongres zeven maal vergadert, zodat de Financiële Commissie aan zijn verplichting voortvloeiend uit het Huishoudelijk Reglement om ten minste eens in de twee maanden te vergaderen, ruimschoots heeft voldaan. Ten aanzien van de jaarstukken 1977 kunnen wij de Algemene Ledenvergadering een positief advies uitbrengen. Over het verloop van de begroting 1978 zouden wij willen opmerken dat tot op heden één op de vijf leden zijn contributie nog niet heeft voldaan, een verschijnsel dat mede gezien het feit dat de uitgaven voor deze leden (Democraat, bijdrage aan de regio, enz.)

wel reeds zijn geschied of nog altijd geschieden, de Financiële Commissie met zorg vervult. Kortom willen diegenen die nog niet betaald hebben dit zo spoedig mogelijk doen (giro 1477777). Wat betreft de uitgaven van de begroting 1978 blijkt het hoofdbestuur soms nog wel enige moeite te hebben met de formele procedure van het vooraf vragen van toestemming aan de Financiële Commissie voor bepaalde uitgaven respectievelijk aangaan van verplichtingen. Gelukkig heeft dit tot op heden niet tot materiele moeilijkheden geleid, door goede informele contacten met de penningmeesters van het hoofdbestuur.

Tot slot willen wij een woord van waardering uiten aan het adres van de scheidende penningmeester, Erno Maas. De Financiële Commissie heeft in de afgelopen periode steeds met veel plezier met Erno samengewerkt en is diep onder de indruk geraakt van zijn ijver en zijn organisatie talenten.

Tot slot, en dat is het belangrijkste, is hij er in geslaagd om de financiën van onze snel groeiende partij in goede banen te leiden, een prestatie van de eerste orde. Het is niet gebruikelijk dat de Financiële Commissie adviezen verstrekt ten aanzien van het verkiezen van personen, zuiver op grond van onze ervaringen met Erno Maas kunnen wij unaniem hem aanbevelen bij de Ledenvergadering om ons college te komen versterken.

Namens de Financiële Commissie

Rick ten Have, voorzitter

T C D 7

VOORDRACHT TOT AANVULLING VAN
DE FINANCIËLE COMMISSIE

Het hoofdbestuur stelt de ALV voor de financiële commissie aan te vullen met een lid en draagt hiertoe de aftredende penningmeester Erno Maas voor.

T C D · 6

 HOOFDBEGROTING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66 1979
 en voorlopige staat van baten en lasten 1978

Omschrijving BATEN	BEGROTING 1978	Werkelijk beloop tot 1-9-1978	Geschat beloop over 1978	BEGROTING 1979	Omschrijving LASTEN	BEGROTING 1978	Werkelijk beloop tot 1-9-1978	Geschat beloop over 1978	BEGROTING 1979
contributies nagekomen con- tributie '77	700.000	563.827	653.000	961.100	secretariaat	177.800	129.140	211.200	270.800
bijdragen, etc.	2.000	1.244	1.400	1.500	financiële administratie	38.000	46.017	72.400	76.400
renten	-	3.831	5.200	5.000	huisvesting	-	-	-	80.300
nagekomen subsidie RTV 1977	-	3.388	3.388	-	hoofdbestuur	32.000	7.778	13.500	38.000
saldo con- gres 22/4	-	151	151	-	Democraat	55.000	30.978	59.300	76.600
opbrengst Votometer	-	950	950	1.000	publiciteit	69.000	40.904	45.000	100.500
diversen	2.000	144	251	500	Adviesraad	18.000	3.391	5.300	11.500
diverse baten voorgaande jaren	-	750	750	2.000	bijdragen aan regio's	80.000	95.140	97.500	168.000
					bijdrage aan verkiezings- fonds	50.000	50.000	50.000	50.000
					bijdrage aan S.W.B.	50.000	29.233	50.000	50.000
					bijdrage aan P.S.V.I.	31.000	17.787	31.000	31.000
					accountants- kosten	15.000	6.520	16.500	16.000
					afschrijving inventaris	3.000	-	3.000	-
					afschrijving dubieuze debi- teuren	-	-	2.000	2.000
					reservering gebouw	50.000	-	-	-
					reservering liquiditeit	10.000	-	-	-
					radio/tv	3.500	2.175	-	-
					diversen, onvoorzien	16.200	1.830	3.750	P.M.
					(materialen- voorraad	7.500)			
TOTAAL	706.000	581.292	673.090	971.100	TOTAAL	706.000	460.893	660.450	971.100

ALGEMENE TOELICHTING OP DE HOOFDBEGROTING 1979

Deze hoofdbegroting is taakstellend voor het Hoofdbestuur en kan niet los worden gezien van de liquiditeitsplanning voor 1979 en de meerjarenplanning tot 1983.

Voor de posten secretariaat, financiële administratie, huisvesting, hoofdbestuur, Democraat, publiciteit en Adviesraad, zijn deelbegrotingen opgemaakt welke in het congresboek ten behoeve van het congres op 4 en 5 november 1978 te Breda zijn opgenomen.

In het congresboek is eveneens de liquiditeitsplanning voor vier kwartalen 1979 opgenomen alsmede de meerja-

renplanning tot 1983.

De financiële verantwoordelijkheid voor de begrotingen berust bij de penningmeester en het hoofdbestuur. De beheersverantwoordelijkheid bij respectieve deelbegrotinghouders van het hoofdbestuur. Over de opzet van de hoofdbegroting zijn de regiopenningmeesters ingelicht.

Toelichting hoofdbegroting.

CONTRIBUTIES. Begroot is een toename van het aantal betalende leden met 2000 tot 14000 leden ultimo 1979

met een gemiddelde contributie van f. 70,- per lid (gegevens ontleend aan de cijfers over 1978). Zie ook contributieregeling 1979.

SECRETARIAAT (beheersverantwoordelijkheid secretaris-organisatie). De begrote kosten salarissen, sociale lasten, porti, telefoonkosten, administratief-drukwerk, kopieerwerk, alsmede mechanisering van de ledenadministratie.

FINANCIËLE ADMINISTRATIE (beheersverantwoordelijkheid penningmeesters). De begrote kosten voor salarissen en sociale lasten van de administrateur en parttime-hulpkracht alsmede porti, drukwerken en kantoorbehoeften.

HUISVESTING (beheersverantwoordelijkheid penningmeesters). De begrote kosten voor verwarming en verlichting, verzekeringen, onderhoud, schoonmaakkosten, afschrijving en rente en aflossing hypotheek enz.

HOOFDBESTUUR (beheersverantwoordelijkheid penningmeesters). De begrote kosten ten behoeve van vergaderingen, buitenlandse contacten, vaste commissies, overleg regio's, hulpmiddelen, enz.

DEMOCRAAT (beheersverantwoordelijkheid vice-voorzitter-organisatie). De begrote kosten voor het drukken en verzenden van de Democraat.

PUBLICITEIT (beheersverantwoordelijkheid publiciteitscoördinator HB). De begrote kosten voor het salaris van een publiciteitsassistent inclusief sociale lasten, porti en administratie. Extra uitgaven ten behoeve van de radio- en televisieuitzendingen boven het maximum dat door de regeringssubsidie wordt gedekt, advertentie-kosten alsmede documentatie en propagandamateriaal voor ledenwerf-acties.

ADVIESRAAD (beheersverantwoordelijkheid secretaris-organisatie). De begrote kosten ten behoeve van vergaderingen van de Adviesraad alsmede agenda en vergaderstukken, porti en bijdrage onkosten Adviesraadleden waarover het presidium gunstig adviseert.

BIJDRAGE AAN REGIO'S. Voor 1979 wordt begroot het bodembedrag ad. f. 10,- waarboven een extra bijdrage van f.2,- op betalende leden. Peildatum 1-7-1979. Naast deze bijdrage wordt ingevolge HB resolutie 5, aangenomen op de ALV te Zwolle, beperkte ruimte verschaft in de Democraat ten behoeve van regionale mededelingen alsmede 3 extra mailings zonder porto.

BIJDRAGE VERKIEZINGSFONDS. De jaarlijkse donatie uit de partijkas aan het verkiezingsfonds naast de jaarlijks te voeren actie voor bijdragen door de individuele leden op giro 1000000. Hiertoe worden acceptgirokaarten aan de leden toegezonden.

BIJDRAGE STICHTING WETENSCHAPPELIJK BUREAU D'66. De maximale bijdrage van de Politieke Partij Democraten '66 aan de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66 in het exploitatietekort over 1979 van deze Stichting.

BIJDRAGE POLITIEK SCHOLINGS- EN VORMINGENSTITUUT D'66. De maximale bijdrage van de Politieke Partij Democraten '66 aan de Stichting Politiek Scholing- en Vormingsinstituut D'66 in het exploitatietekort over 1979 van deze Stichting.

ACCOUNTANTSKOSTEN. De kosten voor de accountantscontrole inclusief het opmaken van de jaarrekening 1978. Sedert 1-1-1978 wordt de boekhouding per kwartaal gecontroleerd waarvan rechtstreeks rapport wordt uitgebracht aan het hoofdbestuur.

CONTRIBUTIEREGELING 1979.

Algemeen.

Wil een duidelijk inzicht worden verkregen in de soorten van contributiebedragen welke door de leden worden betaald dan menen wij dat het wenselijk is om deze reden alleen al de contributieregeling voor 1978 ook voor 1979 van toepassing te verklaren. Op het Voorjaarscongres van 1979 zal aan de hand van een tussentijds financieel overzicht de contributie voor 1980 moeten worden vastgesteld. Dit stelt de penningmeester in staat de begroting voor 1980 aan de hand van de dan aanvaarde contributieregeling aan te passen.

Het contributiejaar is gelijk aan het kalenderjaar. Nieuwe lidmaatschappen worden als volgt berekend voor wat de contributie betreft. Lidmaatschappen aangegaan in het eerste halfjaar worden voor het volle contributiebedrag berekend. In het tweede halfjaar wordt de helft van de jaarcontributie berekend.

Regeling

Jeugdleden tot 20 jaar betalen f. 15,- per jaar. Over deze leden wordt geen bijdrage verleend aan de regio's.

Belastbaar inkomen	tot f.20.000	contributie f. 35,-
	boven f.20.000	f. 55,-
	boven f.30.000	f. 90,-
	boven f.40.000	f.140,-
	boven f.60.000	f.175,-
	boven f.80.000	f.210,-

Abonnement Democraat

De abonnementsprijs van de Democraat bedraagt f. 25,- per jaar, ongeacht of dit abonnement aan het begin of aan het eind van een abonnementsjaar wordt genomen.

Leden ontvangen de Democraat gratis.

KOSTENVERDELING

Hieronder volgt ter informatie een globale kostenverdeling over de deelbegrotingen per lid op basis van 14000 leden met een gemiddelde contributie per lid van f. 70,-.

Onderdeel	hoofdbegroting	contributiebestanddeel
secretariaat	f. 270.800,-	f. 19,52
financiële		
administratie	f. 76.400,-	f. 5,51
huisvesting	f. 80.300,-	f. 5,80
hoofdbestuur	f. 38.000,-	f. 2,74
Democraat	f. 76.600,-	f. 5,52
publiciteit	f. 100.500,-	f. 7,24
Adviesraad	f. 11.500,-	f. 0,83
bijdrage		
regio's	f. 168.000,-	f. 12,-
bijdrage verkiezingsfonds	f. 50.000,-	f. 3,60
overige uitgaven	f. 99.000,-	f. 7,24
	<hr/>	<hr/>
	f. 971.100,-	f. 70,-

POLITIEKE DEELORGANISATIESInleiding

Op het congres te Breda zal worden gesproken over politieke deelorganisaties. Aanleiding tot plaatsing van dit punt op de (ontwerp-)agenda voor de ALV vormde o.m. de voorbereiding- en welke binnen de regio Noord-Holland en ook elders in de D'66-ledenkring - ingezonden brieven en oproepen in deze en voorgaande Democraten getuigen daarvan - worden getroffen, om tot (een) meer of minder zelfstandige D'66-jongerenorganisatie(s) te komen. Het Hoofdbestuur heeft zich meermaals over deze ontwikkelingen en signalen uit de partij beraden en is tot de conclusie gekomen dat een meningsvorming van de ALV over deze zaak gewenst is. Het Hoofdbestuur heeft mij verzocht de discussie in hoofdbestuur en Tweede Kamerfractie gehoord, de ALV-discussie op dit punt te leiden.

Jonge democraten op zoek naar erkenning

Analyses van verkiezingsuitslagen en resultaten van steekproefgewijze enquêtes naar het op de gekozen peil-data te verwachten stemgedrag van kiezers (NIPO, d'Hondt, Lagendijk e.a.) maken ons duidelijk dat D'66 een relatief grote sympathie geniet bij vele jonge kiezers. Ervaringen van Tweede Kamerkandidaten tijdens campagne-spreekbeurten en van fractieleden in discussie-forums daarna op scholen voor voortgezet onderwijs en hogere beroepsopleidingen bevestigen deze conclusies en veronderstellingen.

Hoewel daaromtrent (nog) geen exacte cijfers bekend zijn, kunnen we stellen dat het aandeel van jongeren in het totale ledenbestand van D'66 ook relatief groot mag worden genoemd. De actuele toepassing van de zgn. f 15,- regeling voor jongeren van 16-20 jaar, die niet over een eigen inkomen beschikken (het door de ALV te Zwolle aanvaarde amendement van de subregio Twente ter aanvulling van de huidige contributieregeling) zou ons een indicatie kunnen verschaffen. Ruim duizend leden hebben tot nu toe van deze verfijning in de contributieregeling gebruik gemaakt. De manier van politiek bedrijven van (een partij als) D'66, het optreden van D'66-politici en de D'66 actiedoelen verwoord en gemotiveerd in beleidsprogramma's, congresuitspraken en tal van nota's, rapporten, perscommuniqué's en interview-verslagen inspireren (gelukkig) ook jongeren tot meedoen, meedenken en meebeslissen.

Het lidmaatschap voor jongeren van de partij is mogelijk vanaf 16 jaar.

Hoewel de bovengrens voor het jong(ere)-zijn moeilijk eënduidig is te markeren - alleen in de formele wetgeving wordt die grens, overigens bij verschillende kalenderjaren, vastgelegd om daarmee het toepassingsgebied van de betreffende wet(ten) formeel af te bakenen - kunnen we in de praktijk van het maatschappelijk verkeer ons bepalen tot de categorie van 16-25 jaar met incidentele "uitlopers" tot de 30-jarigen. Relevanter voor een terzake doende verkenning van de eerder gestelde vraag zijn de persoonlijkheidskenmerken en omstandigheden die aan de bedoelde ontwikkelingsfasen eigen zijn.

De activiteiten van bestaande politieke jongeren-organisaties concentreren zich in de praktijk op de belangen van + 18-20-jarigen. Karakteristiek voor deze jongeren is het zich bewegen in de wereld van gedachten en ideeën, die pas als "vrije wereld" ontdekt zijn. Daarom leest hij alles wat los en vast zit. Het langdurig en fanatiek stelling nemend "bomen" over belangrijke kwesties is meer spel dan ernst. Het is niet zozeer de zaak zelf, die hem/haar heftig interesseert, als wel het redeneren met leeftijdsgenoten en "gesettelde" volwassenen daarover. De jongere zoekt visies en perspectieven om zichzelf wille, deze belevingshonger uit zich in een soort verkennend stoeien met ideeën, niet zelden met een mondiale reikwijdte. Wereldpolitiek, kwesties van rijk en arm, aantasting van fundamentele mensenrechten, samenhang van kerk en wereld e.d. houden hem bezig.

De andere kant van dezelfde jongere is dat hij/zij de eigen belangen steeds duidelijker onderkent, zijn rechten als gelijkwaardige burger verkent en dan ontdekt dat er allerlei praktische, maatschappelijke en politieke belemmeringen zijn die de toepassing van die rechten in de weg staan, soms zelfs geheel onmogelijk maken. Na enige teleurstellingen op die ontdekkingsreis is de jongere voldoende gemotiveerd om voor z'n rechtmatige plaats in de samenleving te "knokken".

Krijgt deze vrijheidsexploratie en maatschappelijke positiebepaling te weinig of geen kansen dan legt men een basis voor onvrede, die zich vroeg of laat manifesteert in of buiten de organisaties waarin de jongere zich tot dan toe thuisvoelde.

De beantwoording naar de vraag wat jongeren beweegt om zich bij een politieke partij aan te sluiten en in de activiteiten van die partij een bijdrage te leveren is met het bovenstaande impliciet voor een deel beantwoord. Die motivatie laat zich samenvatten als: individuele ontplooiing en bewustwording van maatschappelijke en politieke status en mogelijkheden van zowel particuliere

als collectieve idealen. Wanneer de eigen inbreng en het tempo waarin resultaten zichtbaar worden niet (meer) strookt met de eigen verwachtingen daaromtrent, dan lijkt een eigen jongerenorganisatie een redelijk alternatief.

Toch doen zich daarbij weer andere problemen voor, die te maken hebben met de omstandigheden waarin de jongeren feitelijk verkeren. Als partijlid zijn zij lid van een afdeling, maar op dat niveau in aantal veelal te gering om een zelfstandige organisatievorm met een veelheid aan concrete werkdoelen niet alleen op te zetten, maar vooral ook in gang te houden. De verbinding tussen politiek optreden en het eigen of groepsbelang ligt hier op het vlak van onderwijsvernieuwingen, (locale) jongerenhuisvestingsproblemen, werk/beroepuitoefening, sociaal-cultureel werk/vorming en noden in de sfeer van maatschappelijke dienstverlening en gezondheidszorg. Voor al deze zaken zijn een gemeentebestuur en lokale afdelingen van politieke partijen concreet aanspreekbaar en beïnvloedbaar, m.a.w. zijn acties vanuit een D'66 jongerenorganisatie zinvol en evt. resultaten ook het best zichtbaar. Op regionaal niveau vormt de getalsterkte van de jongeren-categorie soms minder problemen, de reisafstanden en daaraan gekoppelde reiskosten en de noodzaak van schriftelijke communicatie onderling als naar derden des te meer. Daarenboven liggen een aantal psychologische barrières in de contacten naar gemeentebesturen en lokale afdelingen van collega-partijen enerzijds en het provinciaal bestuur c.q. verwante provinciale organisaties anderzijds. Het provinciaal bestuur is minder makkelijk aanspreekbaar en beïnvloedbaar op het punt van concrete jongerenbelangen; het bestuursapparaat functioneert bovendien veel formeler en vraagt bijgevolge een in juridisch en administratief opzicht veel nauwkeuriger benadering om effect te kunnen sorteren.

De mogelijkheden en beperkingen van een landelijk opgezette al of niet decentraal via regio's en/of afdelingen werkende jongerenorganisaties laten zich uit het bovenstaande vrij nauwkeurig afleiden.

Tenslotte moet men zich realiseren, dat gemakshalve wordt gesproken over een groep, terwijl hier van een echte groepsvorming nauwelijks sprake is en ook nauwelijks kan zijn. De verbondenheid zit nl. in "het samen jong zijn", de motivatie om iets aan eigen belang en persoonlijke ontwikkeling te doen en de affiniteit tot "iets zelf en onder eigen verantwoordelijkheid te willen organiseren."

De belangen die zich in politiek handelen laten vertalen zijn echter sterk persoons-, object- en/of

situatiegebonden. Daarbij is het zelf organiserend vermogen van een dergelijke verzameling individuele jongeren en kleine groepjes-op-basis-van-vriendschap of toevallige 'lotsverbondenheid' aanmerkelijk minder groot en duurzaam, dan dat van groepen volwassenen die materieel ook nog in staat zijn de behartiging van die belangen te institutionaliseren en zelfs professioneel te laten uitvoeren.

Mogelijke oplossingen

Ervan uitgaande dat D'66 de verscheidenheid van mensen en hun onderlinge gelijkwaardigheid niet alleen in woorden belijdt, maar ook in daden tot uitdrukking wil brengen, tekenen zich twee oplossingen af:

1. De partij erkent dat de gelijkwaardigheid van jongeren en de concrete belangen van jongeren in eigen beleidsprogramma's, organisatiestructuur, besluitvormingsprocessen en (extern gericht) politiek handelen onvoldoende tot hun recht (kunnen) komen en verplicht zich aanwijsbare belemmeringen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is op te heffen. Een en ander gebeurt uiteraard in reëel en open overleg met - en in aansluiting op - de werkelijke wensen en behoeften van (groepen) jongeren-leden.
2. De partij biedt de jongeren de gelegenheid een zelfstandige D'66 jongeren-organisatie op te richten die in enigerlei vorm gerelateerd is aan de landelijke partij D'66 en van deze partij faciliteiten ontvangt.

Het Hoofdbestuur is van mening van het uitermate paternalistisch zou zijn de jongeren-leden nu te gaan voorschrijven of zelfs suggereren welke oplossing het beste is. Laat de jongeren hun eigen keus maken.

Het Hoofdbestuur geeft er de voorkeur aan dat de jongeren zich de komende maanden zelfstandig beraden over de door hen gewenste oplossing en de vorm waarin zij deze oplossing gestalte willen geven. Op basis van dat beraad is het Hoofdbestuur bereid, samen met vertegenwoordigers van deze jongeren, voorstellen aan het voorjaarscongres 1979 te ontwikkelen.

Jan van den Hazel.

CONGRESSTUK T C D 7

**CONCEPT
BELEIDSPROGRAM, hoofdstuk 9
(nieuw)**

KUNSTEN

Een goed kunstenebeleid scheidt de voorwaarden waardoor het aanwezige creatieve talent zich maximaal kan ontplooiën en houdt zich bezig met zowel de verbetering van de materiële voorwaarden, als de ideële ruimte. Noodzakelijk om de kunstenaar in de samenleving te laten functioneren en te kunst in de maatschappij te integreren. Daarbij staat de maatschappelijke relevantie van alle kunstvormen buiten kijf.

9.1.

Alleen een samenhangend beleid kan optimale voorwaarden scheppen. Op ministerieel niveau is de kunst nu gekoppeld aan Recreatie en Maatschappelijk Werk en verder versnipperd over een aantal departementen: de Bouwkunst bij Volkshuisvesting, de Fotografie bij Economische Zaken, het Kunst- en Kunstnijverheidsonderwijs bij Onderwijs en een belangrijk deel van de beeldende kunsten bij Sociale Zaken. De eertijdse koppeling van de kunsten aan Onderwijs en Wetenschappen, levert een veel logischer en werkbaarder samenhang op. Gestreefd dient te worden naar één ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, met een minister en twee staatssecretarissen voor de drie gebieden. De genoemde, over diverse ministeries verspreide kunstebudgetten dienen onder de controle van dit nieuwe ministerie te worden gebracht.

9.2.

Voorwaarden en maatstaven voor de toekenning van toelagen, werkbeurzen en stipendia voor scheppende kunstenaars, verschillen per kunstvorm. De situatie is uiterst ondoorzichtig. Vergelijkbare structuren voor de financiering van alle vormen van scheppende kunst, dienen gerealiseerd te worden. Daarbij denken wij het name aan de oprichting van Fondsen voor de Toonkunst, de Schilderkunst, de Filmkunst e.d. naar analogie van het bestaande Fonds voor de Letteren.

9.3.

Kunstenaars zijn noodgedwongen "kleine zelfstandigen" of "vrije ondernemers". Ondanks het gemiddeld zeer lage inkomen van creatieve werkers, hebben ze niet de sociale rechten van werknemers. Zolang er geen algemene regelingen voor kleine zelfstandigen bestaan, bepleiten wij invoering van een apart sociaal statuut voor zelfstandige kunstenaars, waardoor ze onder de werking komen van ongevallens-, ziekte-, invaliditeits-

en werkloosheidsuitkeringen. Uiteraard zijn deze sociale uitkeringen géén kunstenebeleidsinstrumenten.

9.4.

Auteursrechten zijn voor kunstenaars een bron van inkomsten. De incasso ervan is deels in particuliere handen, waardoor effectieve controle ontbreekt en bovendien bepaalde, niet-individueel toedeelbare rechten verloren gaan in plaats van financieringsbron te zijn voor een verantwoord kunstenebeleid. Daarom pleiten wij voor een nieuw wettelijk statuut op de rechten-incasso-organisaties, ten aanzien van de volgende categorieën auteursrechten:

9.4.1.

Invoering van een leenrecht voor alle uitleningen in openbare bibliotheken, artotheken, discotheken, filmotheken en andere mediatheken, ter vervanging van het huidige leengeld, dat alleen voor literaire auteurs geldt.

9.4.2.

Invoering van een "betalend publiek domein", waardoor opbrengsten uit werken waar op het auteursrecht is vervallen doordat de auteur langer dan 50 jaar dood is, niet langer geheel aan de particuliere uitgever toevloeien, maar gedeeltelijk terecht komen in een fonds voor sociale uitkeringen aan levende kunstenaars.

9.4.3.

De vergoeding bij herhaald gebruik van prestaties van uitvoerende kunstenaars is vastgelegd in de Conventie van Rome (1961).

Nederland heeft deze Conventie nog niet ondertekend of geratificeerd. Deze ratificatie dient plaats te vinden, vooral om de economische positie van de uitvoerende musici, die nu geen compensatie hebben voor het verlies aan werkgelegenheid, te compenseren. De door ratificatie erkende zgn. (aan het auteursrecht) "aanverwante" rechten, mogen niet gekort worden op bestaande auteursrechten.

9.4.4.

Het in sommige Europese landen reeds bestaande "volgrecht" voor beeldende kunstenaars, dient ook in Nederland ingevoerd te worden. Daardoor kunnen beeldende kunstenaars enigermate meeprofiteren van de speculatieve waardeverhoging van hun vroegere werken, bij doorverkoop, zoals op veilingen.

9.4.5.

De automatisering van de maatschappij leidt ertoe dat auteursrechten steeds meer collectief geïncasseerd zullen worden, al dan niet door middel van dwanglicenties, waardoor de kunstenaar wel z'n geld ontvangt maar geen controle meer kan uitoefenen op aard en wijze van gebruik van zijn werk.

Extra bewaking de morele rechten van de kunstenaar dient daarom nagestreefd te worden.

9.4.6.

De economische positie van muziek-auteurs wordt ondergraven door het ongelimiteerd maken van geluidscopiën van hun werken, andere auteurs ondervinden bij de opmars van video-apparatuur dezelfde schadelijke gevolgen. Invoering van een heffing op beeld- en geluidsofname-apparatuur en/of beeld- en geluidsdragers is daarom noodzakelijk.

9.4.7.

Zowel de economische positie van auteurs als de pluriformiteit van de boeken- en tijdschriftenmarkt wordt bedreigd door het ongebreideld fotocopiëren. Er dient meer tempo betracht te worden bij de regeling van het zgn. reprorecht.

9.4.8.

Bij alle onder 9.3 en 9.4.1-7 genoemde maatregelen dient aansluiting gezocht te worden bij het harmonisatiestreven binnen de E.G., met dien verstande dat steeds de in enige lidstaat aanwezige beste regeling als uitgangspunt dient genomen te worden.

9.5.

Oneigenlijk gebruik van wettelijke gereedschappen om maatregelen van censuur te handhaven, c.q. in te voeren, wijst D'66 krachtig af. (B.v. het 49 stoelen-criterium bij openbare vertoning van bepaalde films.)

9.6.

Om de export van Nederlandse cultuurgoederen te bevorderen dienen bij ambassades culturele attachés uit de kunstwereld aangesteld te worden voor afgebakende periodes (2 à 3 jaar), die op een duidelijk meerjarenplan de aandacht voor de eigen cultuur bevorderen en zo de beroepsdiplomaten van een oneigenlijke taak verlossen.

9.7.

Voor het kunstsonderwijs dient een apart wettelijk kader ingevoerd te worden. Binnen de mammoetwet kan geen recht worden gedaan aan de eigen problematiek van dit onderwijs, aangezien hierbij de subsidiehoogte moeilijk afhankelijk gesteld kan worden van het aantal leerlingen.

9.8.

Aan het onderwijs gerelateerde kunstprojecten zoals "Schrijvers School Samenleving" en "Componisten op Scholen" dienen niet gefinancierd te worden uit het budget van CRM, maar uit dat van Onderwijs.

9.9.

Economisch succes is voor de meeste beroepskunstenaars een geluk van zeer beperkte duur. De huidige fiscale faciliteiten houden daar onvoldoende rekening mee. Aan deze problematiek dient extra aandacht besteed te worden. De poging van sommige inspecties om auteursrechten te beschouwen als rente van fictief vermogen, dient bestreden te worden. Auteursrechten zijn uitgesteld inkomen.

9.10.

Subsidies zijn een kunstbeleidsinstrument, geen erkend recht. Het verdient de voorkeur subsidies waar mogelijk te vervangen door wettelijke bijdragenregelingen, zodat ze van de subjectieve beleidssfeer in de objectieve rechtssfeer komen.

9.11.

Wanneer de overheid door subsidies de toegangsprijzen van concert en toneel etc. kunstmatig laag houdt, dient er ook compensatie van overheidswege te zijn voor gedeerde auteursrechten van scheppende kunstenaars, die immers berekend worden als een percentage van de kassainkomsten en dus door de terechte subsidies onterecht sterk verlaagd worden.

9.12.

De huidige subsidiepolitiek garandeert een jaarlijks accrès aan de uitvoerende kunsten, die nu eenmaal met hoge technische- en loonkosten te kampen hebben. Bij stagnatie in de groei van beschikbare budgetten betekent dit dat de uitvoerende kunsten (nu 90% van het budget) op afzienbare termijn de scheppende kunsten vrijwel geheel uit de subsidieruimte zullen verdringen. Verruiming van de budgetten - en zo dit mogelijk blijkt herverkaveling - is dringend geboden. Daarbij mag niet worden voorbijgegaan aan de realiteit dat de televisie voor de verspreiding van producten van uitvoerende kunst numeriek belangrijker is dan alle theaterkunsten samen, al blijft deze verspreidingsmogelijkheid op dit moment goeddeels onbenut.

9.13.

Boven een tot automatisme verwordend subsidiebeleid, dient een actief opdrachtenbeleid geprefereerd te worden.

9.13.1

Binnen het kader van een zodanig opdrachtenbeleid kunnen tijdelijke dienstverbanden voor kunstenaars sociale zekerheid geven, zolang het onder 9.3. genoemde sociaal statuut nog niet geconcretiseerd is.

9.14.

De overheid dient geen medewerking te verlenen aan vormen van kunstprijzen, waarbij een competitieelement meespeelt, aangezien die de kunstenaar in een maatschappelijke uitzonderingspositie plaatsen. Geen bezwaar bestaat uiteraard tegen bekroningen waarnaar niet gecolliciteerd behoeft te worden.

9.15.

Naast de conserverende dient ook de experimentele functie van de podiumkunsten voortdurend aandacht te krijgen. "Decentralisatie" mag niet het argument zijn om juist de meest kritische kunstuitingen uitsluitend onder bescherming van plaatselijke overheden te brengen.

9.16.

In het kader van een spreidingsbeleid zijn in de diverse regio's tal van moderne theaterfaciliteiten gerealiseerd. In schril contrast daarmee zijn de voorzieningen in de klasieke cultuurcentra in de randstad nu sterk verouderd en onvoldoende. Het beleid dient gericht te worden op het inhalen van die achterstand.

9.17.

Uitvoerende kunstenaars met een in tijd beperkte actieve loopbaan (dansers, mimespelers) hebben recht op speciale aandacht voor de daaruit voortvloeiende problematiek.

9.18.

De vele mogelijke dwarsverbindingen tussen beroeps- en amateurkunstenaars dienen gestimuleerd te worden. De budgetten van lagere overheden t.b.v. steun aan de vrijetijdskunst behoeven verruiming.

9.19.

Ter bevordering van de kunstfilm dienen structuur van en criteria voor filmfinanciering te worden gemoderniseerd, zodat toelagen ook verstrekt kunnen worden aan voor televisie of alternatieve circuits te produceren films.

★ ★ ★

OVERIGE WIJZIGINGEN HB

Op grond van toezeggingen op het voorjaarscongres 1978 (HB-resolutie nr. 5) dienen nog enkele kleine wijzigingen in het HR te worden aangebracht. Dit betreft aanvullende bepalingen inzake het financiële beheer. Dit voorstel zal in het Congresboek worden gepubliceerd.

WERKPROGRAMMA PSVI 1979 en 1980

1. Inleiding T C D 8

Na de gedeeltelijk geslaagde EHBO-operatie, die het PSVI heeft getracht uit te voeren rondom de verkiezingen voor Gemeenteraden en Provinciale Staten is het nodig, dat een scholings- en vormingsbeleid wordt uitgezet voor de eerstkomende twee jaar. Deze periode is gekozen, omdat zij overzienbaarheid koppelt aan een tijdsduur, waarin van planning en programmering sprake kan zijn. In die twee jaar zal een activiteitenpakket moeten worden ontwikkeld en uitgevoerd, dat beantwoordt aan onze beleidsdoelstellingen, te weten het bieden van scholing en vorming aan die groepen D'66-ers en -belangstellenden, die daarin zijn geïnteresseerd.

2. Doelgroepen

Alvorens tot concrete activiteiten te komen, wordt een inventarisatie gemaakt van de verschillende doelgroepen binnen en buiten D'66 en hun specifieke wensen. Het volgende onderscheid wordt hierbij gemaakt:

- a. Onder de eerste groep vallen de vertegenwoordigers in politieke lichamen: Gemeenteraads-, Staten-, Kamer- en Europees Parlementsleden.
- b. De tweede groep bestaat uit D'66-bestuurders op gemeentelijk, regionaal en landelijk niveau.
- c. De derde groep wordt gevormd door de overige D'66-leden, die ofwel belangstelling hebben voor bepaalde politieke onderwerpen, ofwel een voorbereiding willen genieten voor een kaderfunctie, die zij binnen afzienbare tijd zouden willen gaan vervullen.
- d. Niet-D'66-ers die wat willen vernemen van D'66 (b.v. scholen, vrouwenverenigingen enz.)

3. Activiteiten per doelgroep

3.1 Volksvertegenwoordigers

Bij de benadering van deze doelgroep kunnen onmiddellijk twee groepen afvallen, n.l. de Europese en landelijke parlementariërs. Niet omdat daar niets te verbeteren zou zijn, maar omdat daar relatief zoveel ervaring en routine aanwezig is, dat daar geen prioriteit kan worden gelegd. Staten- en Gemeenteraadsleden blijven dan over. Het lijkt onmogelijk om

cursussen op specifieke terreinen te geven, omdat ieder dan zijn eigen wensen heeft. M.a.w., we zullen het moeten zoeken in de algemene onderwerpen. Voor beide groepen wordt gedacht aan cursussen: als:

- a. Wat is politiek, politiek handelen.
 - b. D'66-Beleidsprogramma, omdat de algemeen politieke back-ground van deze mensen niet sterk genoeg kan zijn;
 - c. Een cursus spreken in het openbaar, eventueel een cursus "stukken lezen"
- De cursus over "de gemeenteraad" van de SBK dient beschikbaar te blijven.

In het kader van cursusactiviteiten voor volksvertegenwoordigers zullen eveneens activiteiten worden ontplooid op het gebied van:

- attitude vorming
- houding in conflictsituaties
- weerbaarheidstraining,

Uiteraard zal de deelname aan deze activiteiten ook openstaan voor plaatselijke, regionale en provinciale bestuurders.

3.2 Bestuurders

Voor bestuurders is politieke background welhaast even belangrijk als voor onze volksvertegenwoordigers. Daarnaast moeten zij hun afdeling / regio technisch goed besturen. Dit vergt niet alleen vergadertechniek, maar ook op hun problemen toegesneden eenvoudige organisatiekunde.

- Dus:
- a. Een cursus over ons Beleidsprogramma
 - b. Een cursus vergadertechniek
 - c. Een cursus organisatieleer.

3.3 Overige leden

Voor de overige leden zal, behalve het Beleidsprogramma in het algemeen, een aantal min of meer actuele onderwerpen nadere uitdieping verdienen. Hierbij valt bv. te denken aan energieproblematiek, ontwikkelingssamenwerking, minderheidsgroepen enz. Resumerend:

- a. Een cursus over het Beleidsprogramma
- b. Cursussen over meer specifieke onderwerpen

De potentiële kaderleden zullen zich moeten richten op de in 3.1 en 3.2 genoemde cursussen.

3.4 Niet-leden

Voor niet-leden dienen een viertal cursussen (brochures?) beschikbaar te zijn; bv:

- a. De ontwikkelingen tussen 1960-1970

- b. Het verschijnsel "Democratie"
- c. D'66 en Europa
- d. D'66-beleid in hoofdpunten, de plaats van D'66 in de Nederlandse politiek.

3.5 Achterstandsgroeperingen

Het is niet eenvoudig om te overzien wie niet of wel tot zo'n groep behoren. Voor de hand liggend zijn op dit moment vrouwen (na de kongressuitspraak in het voorjaar) en jongeren. De cursussen die voor alle leden dienen, kunnen ook bij deze groepen hun zin hebben. Daarnaast is het wellicht nuttig aandacht te besteden aan de positie van de desbetreffende achterstandsgroep b.v.:

- a. het als vrouw in de politiek functioneren
- b. jeugdwerkloosheid.

4. Conclusie

In de komende twee jaar zullen dus de volgende cursussen tot stand dienen te komen:

KURSUS	DOELGROEP	SCHAAL
Beleidsprogramma	volksvertegenwoordigers, bestuurders, leden	subregio
spreek in het openbaar	volksvertegenwoordigers kaderleden in spé	regio
vergader-techniek	bestuurders, kaderleden in spé	regio
organisatieleer	idem	regio
specifieke onderwerpen	leden	subregio
brochures over: D'66, Europa, Democratie, 1960-1970	niet-leden	op aanvraag
vrouwenkursus	leden	subregio
jongeren-werkloosheid	jongeren	subregio

het bestuur PSVI

CONGRESSTUK TCD 1 : STATUTEN STICHTING WETENSCHAPPELIJK BUREAU D'66

De Statuten van de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66 dienen nog te worden aangepast aan de bepalingen van het Nieuw Burgerlijk Wetboek en de herziene Statuten van de Partij, zoals aangenomen op het voorjaarscongres 1978. Bovendien is het gewenst een aantal artikelen af te stemmen op overeenkomstige bepalingen uit de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van de Partij. Onderstaand volgt een voorstel tot wijziging van de Statuten van de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, dat door het bestuur van de S.W.B. D'66 en het Hoofdbestuur gezamenlijk is opgesteld. Ter vergelijking is de huidige tekst van de Statuten links vermeld en de voorgestelde wijzigingen, zo nodig voorzien van toelichting, aan de rechterzijde.

Huidige tekst:

Art. 1

De Stichting draagt de naam "Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66", en is gevestigd te Amsterdam.

Art. 2

1. De stichting heeft ten doel het verrichten of doen verrichten van wetenschappelijk werk ten behoeve van de politieke partij Democraten '66 en haar fracties in vertegenwoordigende lichamen.

2. Zij zal daartoe onder andere:
- bestaande en nieuw op te richten werkgroepen begeleiden en hun werk coördineren;
 - op eigen initiatief of op verzoek adviezen geven;
 - studies en ander wetenschappelijk materiaal publiceren.

Art. 3

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit:

- vrijwillige bijdragen;
- erfstellingen, legaten en schenkingen;
- subsidies;
- leningen;
- opbrengst van vermogen en alle overige baten.

Voorgestelde wijzigingen:

Art. 1

De Stichting draagt de naam "Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66", en is gevestigd te 's-Gravenhage.

Art. 2

1. De stichting heeft ten doel het verrichten of doen verrichten van wetenschappelijk werk ten behoeve van de politieke partij Democraten '66 en haar fracties in vertegenwoordigende lichamen. Zij bevordert het inhoudelijk en politiek denken binnen D'66 door het analyseren van maatschappelijke problemen. Zij streeft naar formulering van passende oplossingen in continuïteit en onderlinge samenhang, zulks in overeenstemming met de grondslagen van D'66.

2. Zij zal daartoe onder andere:
- werkgroepen instellen die politieke en maatschappelijke studie verrichten;
 - bestaande en nieuw op te richten werkgroepen begeleiden en hun werk coördineren;
 - op eigen initiatief of op verzoek adviezen aan het Hoofdbestuur, overige partijorganen en fracties en vertegenwoordigende lichamen geven;
 - studies en ander wetenschappelijk materiaal publiceren.

3. Werkgroepen zijn bijzondere organen van D'66 en zijn dientengevolge gebonden aan de terzake opgenomen bepalingen in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van D'66.

Art. 3

Blijft ongewijzigd.

Toelichting:

Art. 1

Sinds 1976 is het bureau van de SWB in Den Haag gevestigd. Zowel de Partij als het PSVI zijn reeds formeel in Den Haag gevestigd.

Art. 2

Deze aanvulling verwoordt de doelstelling van de SWB en legt een verbinding met de doelstelling van D'66 en de grondslagen.

Door de aanpassing van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement van de Partij is het noodzakelijk de instelling van de werkgroepen op te nemen. (Zie art. 10 en 22 van Statuten.)

Art. 4

1. Het stichtingsbestuur bestaat uit tenminste zeven leden, die uit hun midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester kiezen. De functies van voorzitter en secretaris kunnen in één persoon worden verenigd.

2. Zo mogelijk worden in het stichtingsbestuur benoemd:

- twee leden door het hoofdbestuur van D'66 uit zijn midden;
- een lid door de Tweede Kamerfractie van D'66 uit zijn midden;
- een lid door de Eerste Kamerfractie van D'66 uit zijn midden.

Bedoelde leden kunnen zich bij afwezigheid ter vergadering doen vertegenwoordigen door een plaatsvervanger.

3. Alle overige leden van het bestuur worden benoemd door de Algemene Ledenvergadering van D'66 behoudens het bepaalde in lid 5.

Niet-leden van D'66 kunnen benoemd worden in het stichtingsbestuur, met dien verstande dat van het bestuur tenminste de helft plus één, waaronder begrepen de voorzitter, de secretaris en de penningmeester, leden van D'66 dienen te zijn.

4. Het bestuur kan vooraf, op basis van de door hem gewenste omvang en samenstelling van het bestuur, richtlijnen indienen met betrekking tot de aan de kandidaten te stellen eisen. Op basis van deze richtlijnen kan het bestuur een voordracht formuleren uit de zich aangemeld hebbende kandidaten.

5. Wanneer volgens het tweede en derde lid van dit artikel geen voltallig bestuur in de zin van het vierde lid kan worden bereikt, of wanneer er sprake is van tussentijds aftreden, kan het bestuur, indien het zulks noodzakelijk acht, naar eigen inzicht bestuursleden benoemen.

6. Het lidmaatschap van het bestuur eindigt twee jaar nadat het een aanvang nam. Een aftredend bestuurslid kan ten hoogste tweemaal achtereenvolgens worden benoemd. Voor zoveel nodig wordt de termijn van twee jaar verlengd met de tijd tot aan de eerstkomende Algemene Ledenvergadering van D'66. Het mandaat van het bestuurslid die bij tussentijds aftreden wegens plaatsvervulling in het bestuur werd opgenomen eindigt met het moment dat het mandaat van zijn voorganger geëindigd zou zijn.

Art. 5

1. Zowel de zittinghebbende bestuursleden als de voorzitter, secretaris en penningmeester ieder afzonderlijk vertegenwoordigen de stichting in en buiten rechte.

Art. 4

1. De stichting heeft een bestuur, dat als taak heeft:

- a. het beheer van de stichting en de werkgroepen
 - b. het bewaken van de samenhang tussen de werkgroepen en hun werkzaamheden
 - c. overige maatregelen, die het in art. 2 geformuleerde doel bevorderen.
2. Het stichtingsbestuur bestaat uit tenminste zeven leden.

3. Zo mogelijk worden in het stichtingsbestuur benoemd:

- twee leden door het hoofdbestuur van D'66 uit zijn midden;
- een lid door de Tweede Kamerfractie van D'66 uit zijn midden;
- een lid door de Eerste Kamerfractie van D'66 uit zijn midden.

Bedoelde leden kunnen zich bij afwezigheid ter vergadering doen vertegenwoordigen door een plaatsvervanger.

4. Alle overige leden van het bestuur worden benoemd door de Algemene Ledenvergadering van D'66, behoudens het bepaalde in lid 6.

Voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen.

5. Het bestuur kan vooraf, op basis van de door hem gewenste omvang en samenstelling van het bestuur, richtlijnen indienen met betrekking tot de aan de kandidaten te stellen eisen. Op basis van deze richtlijnen kan het bestuur een voordracht formuleren uit de zich aangemeld hebbende kandidaten.

6. Wanneer volgens het derde en vierde lid geen voltallig bestuur in de zin van het vijfde lid kan worden bereikt, of wanneer er sprake is van tussentijds aftreden, kan het bestuur, indien het zulks noodzakelijk acht, naar eigen inzicht bestuursleden benoemen.

7. Het lidmaatschap van het bestuur eindigt twee jaar nadat het een aanvang nam. Een aftredend bestuurslid kan ten hoogste eenmaal worden herbenoemd. Voor zoveel nodig wordt de termijn van twee jaar verlengd met de tijd tot aan de eerstkomende Algemene Ledenvergadering van D'66. Het mandaat van het bestuurslid die bij tussentijds aftreden wegens plaatsvervulling in het bestuur werd opgenomen eindigt met het moment dat het mandaat van zijn voorganger geëindigd zou zijn.

Art. 5

Blijft ongewijzigd.

Art. 4

Een specificatie van de bestuurs-taak is gewenst.

In overeenstemming met het HR van de partij is verkiezing in functie van voorzitter, secretaris en penningmeester opgenomen en is herkiesbaarheid tot éénmaal teruggebracht. (tweemaal twee jaar).

2. Uitgaven van meer dan honderd gulden behoeven de goedkeuring van voorzitter en penningmeester.

Art. 6

Ten tijde van de statutenwijziging zijn de volgende leden van het bestuur in functie:

- a. de heer mr. M.N.J.A.M. van den Wildenburg, rijksambtenaar, wonende te Maassluis, Merellaan 479, als voorzitter/secretaris
- b. de heer mr. J.A. Nagtegaal, advocaat en procureur, wonende te Rotterdam, Leeuwerikstraat 8, als penningmeester
- c. de heer mr. M.J.E.M. Jager, ambtenaar, wonende te Heemstede, Franz Léharlaan 146, als lid
- d. de heer drs. J.Laan, planoloog, wonende te Rotterdam, Prinses Julianaan 63, als lid
- e. mevrouw drs. A.M. Schoutsen, sociaal pedagoog, wonende te Amsterdam, Zeeburgerpad tegenover 46, als lid
- f. de heer ir. N.F.I. Schwarz, kroonlid college van bestuur Technische Hogeschool Delft, wonende te 's-Gravenhage, Schoutenstraat 9, als lid
- g. de heer dr. J.C. Terlouw, Tweede Kamerlid, wonende te Utrecht, Tolsteegsingel 31, als lid.

Artikel 7

Het bestuurslidmaatschap eindigt door:

- a. aftreden volgens het bepaalde in artikel 4, lid 6
- b. schriftelijk als bestuurslid bedanken
- c. verlies van lidmaatschap van D'66 indien zulks het gestelde in artikel 4 lid 3 ontkracht
- d. verlies van de kwaliteit van hoofdbestuurder casu quo kamerlid, krachtens welke men in het stichtingsbestuur is benoemd
- e. overlijden
- f. ontslag of roeyement door het stichtingsbestuur, krachtens een besluit van het stichtingsbestuur met algemene stemmen der zitting hebbende bestuursleden, waarbij de betrokkene zich dient te onthouden van stemming.

Art. 8

1. Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of drie bestuursleden dit wensen, doch tenminste éénmaal per jaar.
2. Besluiten kunnen slechts genomen worden in een vergadering waarin tenminste de absolute meerderheid van de zitting hebbende bestuursleden aanwezig is en worden genomen met absolute meerderheid van stemmen, zulks onverminderd het in artikel 7 onder f en artikel 13 onder a bepaalde.
3. Bij staking van stemmen wordt het voorstel geacht te zijn verworpen.

Art. 6

De nieuwe samenstelling zal zonodig worden toegevoegd.

Artikel 7

Het bestuurslidmaatschap eindigt door:

- a. aftreden volgens het bepaalde in artikel 4, lid 7
- b. schriftelijk als bestuurslid bedanken
- c. verlies van lidmaatschap van D'66 indien zulks het gestelde in artikel 4 lid 4 ontkracht
- d. verlies van de kwaliteit van hoofdbestuurder casu quo kamerlid, krachtens welke men in het stichtingsbestuur is benoemd
- e. overlijden
- f. ontslag of roeyement door het stichtingsbestuur, krachtens een besluit van het stichtingsbestuur met algemene stemmen der zitting hebbende bestuursleden, waarbij de betrokkene zich dient te onthouden van stemming.

Art. 8

Blijft ongewijzigd

Art. 9

Bestuursleden kunnen alle besluiten, met uitzondering van de onder de artikelen 7f en 13a bedoelde, welke zij in vergadering kunnen nemen, ook buiten vergadering nemen. Daartoe worden de voorstellen aan alle bestuursleden toegezonden en een besluit is alsdan genomen, indien zoveel van de zitting hebbende bestuursleden zich tegenover de secretaris van de stichting schriftelijk of telegrafisch voor het voorstel hebben verklaard, als nodig is in een voltallige bestuursvergadering.

Art. 10

1. De stichting heeft een bureau.
2. De stichting kan de leiding van het bureau toevertrouwen aan een door haar te benoemen directeur en stelt alsdan diens bevoegdheden vast.

Art. 11

1. Aan de stichting kan worden toegevoegd een raad van advies, die uit ten hoogste elf leden bestaat.
2. Het stichtingsbestuur regelt in een afzonderlijk reglement de taak en de werkwijze van de raad van advies.
3. Het stichtingsbestuur kan personen, van wie in hoge mate een wetenschappelijk inzicht of wetenschappelijke inbreng mag worden verwacht, tot lid van de raad van advies benoemen. Deze benoeming geldt voor de periode van twee jaar. Herbenoeming voor eenzelfde termijn is mogelijk.

Art. 12.

1. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.
2. Voor een april van elk jaar biedt de penningmeester aan het stichtingsbestuur een begroting aan en voor een juni een door een registeraccountant gecontroleerde balans en een rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar.
3. Goedkeuring door het stichtingsbestuur van vermelde jaarstukken strekt tot décharge van het door de penningmeester gevoerde beheer.
4. Nadat het stichtingsbestuur de vermelde jaarstukken heeft goedgekeurd zijn deze ter inzage van het bestuur van D'66.
5. Indien het bestuur van D'66 dit wenst, publiceert het stichtingsbestuur voormelde jaarstukken in een of meer door het bestuur van D'66 aan te wijzen periodieken.

Art. 9

Blijft ongewijzigd

Art. 10

Blijft ongewijzigd

Art. 11

Blijft ongewijzigd

Art. 12

Blijft ongewijzigd

Art. 13

De stichting kan worden ontbonden door:

- a. een daartoe strekkend besluit van het stichtingsbestuur. Het besluit kan slechts genomen worden met een tweederde meerderheid van stemmen van het aantal zitting hebbende bestuursleden. Indien op de vergadering waarop voor de eerste maal het voorstel voor ontbinding werd voorgelegd niet het vereiste quorum aanwezig was, kan bij een volgende vergadering worden volstaan met een tweederde meerderheid van het aantal aanwezige stemmen
- b. door insolventie, nadat zij in staat van faillissement verklaard is, of door opheffing van het faillissement wegens de toestand van de boedel
- c. door de rechter, in de gevallen in de wet bepaald.

Art. 14

1. Bij de ontbinding van de stichting geschiedt de liquidatie door het stichtingsbestuur.
2. Het stichtingsbestuur stelt de benoeming van een liquidatiesaldo vast zoveel mogelijk in overeenstemming met de doelstelling van D'66.

Art. 13

De stichting kan worden ontbonden door:

- a. een daartoe strekkend besluit van de Algemene Ledenvergadering van D'66, aangenomen met 2/3 van de uitgebrachte geldige stemmen.
- b. door insolventie, nadat zij in staat van faillissement is verklaard of door opheffing van het faillissement wegens de toestand van de boedel
- c. door de rechter, in de gevallen in de wet bepaald.

Art. 14. Blijft ongewijzigdArt. 15

1. Wijziging van deze statuten is mogelijk door een besluit van de Algemene Ledenvergadering van de Politieke Partij D'66, genomen met tenminste de helft van de geldig uitgebrachte stemmen.
2. Een wijziging treedt niet eerder in werking dan nadat een notariële akte is opgemaakt.

Art. 13

Deze wijziging vloeit voort uit de gewijzigde Statuten van de partij.

Art. 15

Dit artikel is nieuw toegevoegd door de gewijzigde statuten van de partij.